

Τ.278 ΙΟΥΛΗΣ 2025

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΑΔΕΙΑ ΑΡ 483
ΚΛΕΙΣΤΟ ΕΝΤΥΠΟ
ΑΔΕΙΑ ΑΡ 356

ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΟΙΚΤΕΙ
ΓΙΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

Τ.Θ. 21986, ΣΥ -1515 Λευκωσία

Νεολαία

Εκφραστικό Όργανο του Κ.Σ της ΕΔΟΗ

Μας λένε οι εκτροί μας
Και γνωστή ακόμα να γίνει η αλήθεια
Δεν μπορεί άλλο πια να διαδοθεί
Μα είμαστε εμείς αυτοί που τη διαδίδουν!
Μπ.Μπρεχτ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΚΑΘΕ ΠΡΩΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΜΗΝΑ ΜΕ ΤΗ "ΧΑΡΑΥΓΗ" ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΜΕ ΕΙΣΦΟΡΑ 1 ΕΥΡΩ

Δεν ξεχνώ την προδοσία
>> 15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1974

Δεν ξεχνώ την κατοχή
>> 20 ΙΟΥΛΙΟΥ 1974

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ**

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

**ΜΕΛΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ «Ν»:**

Μαρία Δίπλαρου
Χρίστος Ελ Χατάπ
Πέτρος Κούκος
Κωνσταντίνα Παναγιώτου
Ζήνα Παπαχριστοφόρου
Ανδρέας Στεφανής
Χάρις Ζαντή
Άντρη Γιάγκου
Μαρίνα Παναγιώτου
Άγγελος Δημητρίου
Βασίλης Θεοδώρου
Ορέστης Μεταξάς
Γιώργος Σκαμπύλης

ΣΕΛΙΔΩΣΗ

ΑΝΤΡΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΑΝΤΡΕΑ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ 1

Τ.Κ. 1037

ΚΑΪΜΑΚΛΙ - ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Τ.Θ. 21986

Τ.Κ. 1515 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 22766459

FAX: 22757161

**ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ**

22766535

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

PROTEAS PRESS

Μη μείνεις θεατής. Στα λόγια του Λειβαδίτη, «κάθε κραυγή σου μια πετριά στα τζόρια των πολεμοκάπηλων». Λευτεριά στην Παλαιστίνη!

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**• Σελ. 5 -> Πολιτική**

Ισραήλ στην Κύπρο
Πόσο πάει, Χριστοδουλίδη, το νησί;

• Σελ. 6-7 -> Διγλωσσο άρθρο

Ο δρόμος για την επανένωση

• Σελ. 12-13 -> Συνεντεύξεις

N. Μποφίλιου & Tiny Jackal

• Σελ. 17 -> Παρουσίαση

Εκστρατεία ΑΚΕΛ για εργαζόμενους

• Σελ. 18-19 -> Ανάλυση

Ακροδεξιά τότε και σήμερα

www.edon.org.cy
ccedon@cytanel.com.cy

•Κεντρικό Συμβούλιο ΕΔΟΝ
•νεολαία

@ccedon

edoncy

Κ.Σ. ΕΔΟΝ

ΕΝΙΑΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΜΑΣ ΒΡΕΙΣ
ΚΑΙ ΣΤΗΝ
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ
ΕΔΟΝ

www.edon.org.cy

γίνε κι εσύ συνδρομητής
στην εφημερίδα

Η Νεολαία θα κυκλοφορήσει ξανά στις 3 Αυγούστου

#trollάροντας

ΗΠΑ: Θα χτυπήσουμε το ΙΡΑΝ γιατί έχουν πυρηνικά όπλα
 Random guy: Γιατί δε χτυπάτε και τη Ρωσία τότε;
 ΗΠΑ: Είσαι πελλός; Έχουν πυρηνικά όπλα.

Μεγάλο δίλημμα για Νίκο Ισραηλοδουλίδη

Περίεργος τρόπος να μας πείτε κάτι.

Τώρα που έρχεται καύσωνας κάντε μια καλή πράξη: αφήστε ένα μπολ με νερό έξω από το Προεδρικό για τους «δημοσιογράφους».

Kostis Konstantinou
18m · 🌐

Με τον Αγιατολάχ Αλί Στεφανί για την πρόοδο, τον εκσυγχρονισμό! **Mike Stavrou**
 Την επόμενη φορά θα σε δέρει **Katerina Eliadi**

Δεν πήγε το email του ΑΚΕΛ, επειδή το inbox του Προεδρικού είναι γεμάτο με emails από Ιράν τα οποία πρέπει να μεσολαβήσει ο Νίκος Χριστοδουλίδης να φτάσουν στο Ισραήλ. Εδώ μόνον αλήθειες.

Πολεμάμε και Τραγουδάμε για το ψωμί, τη λευτεριά, για τον καινούργιο κόσμο

37ο Φεστιβάλ ΕΔΟΝ – Ανάταση και ανασύνταξη

Το Φεστιβάλ αποτελεί ένα θεσμό, που για περισσότερο από 70 χρόνια τώρα, ολόκληρο το ΕΔΟΝίτικο οικοδόμημα, με ανιδιοτέλεια, μεράκι, αλλά κυρίως με την εθελοντική προσφορά κατάφερε να ριζώσει στην καρδιά και στο μυαλό της νεολαίας. Ένα Φεστιβάλ γεμάτο ανθρωπιά, αξιοπρέπεια και αγωνιστικότητα που προσφέρει μια εναλλακτική πρόταση ψυχαγωγίας.

Ένας χώρος που ο κόσμος της Αριστεράς αγαλλιάζει σταθερά, αφού μεταξύ άλλων, είναι το ετήσιο ραντεβού, ανάτασης και ανασύνταξης των δυνάμεων και των αγώνων μας. Η ΕΔΟΝ σε κάθε Φεστιβάλ αποδεικνύει στη πράξη, μέσα από τη συνολική οργανωτική της ικανότητα και την αγωνιστικότητα που την χαρακτηρίζει, ένα παλιό ρητό: «Η ελπίδα είναι στην Αριστερά, η Δύναμη είναι στη Νεολαία».

Το 37ο Φεστιβάλ πραγματοποιείται κάτω από το σύνθημα «Πολεμάμε και Τραγουδάμε για το ψωμί, τη λευτεριά, για τον καινούργιο κόσμο». Μέσα από το σύνθημα του Φεστιβάλ εμπειρικλείεται το βασικό πρόταγμα των αγώνων της οργάνωσης. Με αγώνα και με τέχνη, αγωνιζόμαστε για το βιοτικό επίπεδο των νέων ανθρώπων που τσακίζεται από την ακρίβεια, παλεύουμε για την λευτεριά και την ειρήνη στην Κύπρο και στον κόσμο και πάντοτε, κρατούμε σταθερή την πυξίδα μας για το όραμα ενός διαφορετικού κόσμου, μιας άλλης ποιοτικά ανώτερης κοινωνίας. Της κοινωνίας της δημοκρατίας, της ελευθερίας, της δικαιοσύνης, της ισότητας, της αλληλεγγύης, την κοινωνία του σοσιαλισμού.

Το διεθνές και τοπικό περιβάλλον και τα μηνύματα του Φεστιβάλ

Η ΕΔΟΝ με τη συνολική δράση αλλά και μέσα από το Φεστιβάλ της, θα συνεχίσει να προτάσσει το δρόμο του αγώνα, ενάντια στον δρόμο της παραίτησης. Τον δρόμο της υπεράσπισης του δίκαιου, απέναντι στην υποδούλωση.

Γι' αυτό για ακόμα μια φορά η Παλαιστινιακή σημαία θα κυματίζει περήφανα στο χώρο του Φεστιβάλ. Γι' αυτό μέσα από τα Πολιτικά Θεματικά κέντρα θα δείξουμε την δική μας ανάγνωση, άποψη και πάλη σε αυτούς του περιέργους και δύσκολους καιρούς. Θα μιλήσουμε για τους μύθους και τις αλήθειες για το Κυπριακό, θα μιλήσουμε για το έργο των θεμελιωτών της Μαρξιστικής σκέψης με το θεματικό για τα 130 χρόνια από τον θάνατο του Ένγκελς, θα εμπνευστούμε και θα βγάλουμε συμπεράσματα μέσα από το θεματικό για την επέτειο των 80 χρόνων από την αντιφασιστική νίκη και θα αναλύσουμε την εποχή του σήμερα μέσα από το θεματικό κέντρο για τους τεχνολογικούς κολοσσούς, το Α.Ι. και την αυξημένη επιρροή τους στην πολιτική και κοινωνική σφαίρα.

Αυτή η «άτιμη» η ιστορία δεν τελείωσε

Κάποιοι προσπαθούν να πείσουν τους πάντες, πως η ιστορία έχει κριθεί. Πως στον σύγχρονο κόσμο, λίγο πολύ τα προβλήματα της ανθρωπότητας έχουν πάρει τον δρόμο τους και κάθε φωνή που οραματίζεται ένα άλλο τρόπο οργάνωσης της οικονομίας και της κοινωνίας είναι από «απλά» ξεπερασμένη, μέχρι ακρέιαστη. Πως σήμερα, δεν υπάρχουν ιδεολογίες, πως σήμερα η οργάνωση και ο αγώνας είναι μουσειακά εκθέματα.

Όταν το 10% των πλουσιότερων ανθρώπων του πλανήτη κατέχουν το 77% του παγκόσμιου πλούτου την ίδια στιγμή που 700 εκατομμύρια άνθρωποι ζουν με κάτω από 2.15 δολάρια την ημέρα, και όταν ο πλουσιότερος άνθρωπος του πλανήτη βγάζει 8,500 δολάρια το λεπτό, την ίδια στιγμή, που κάθε λεπτό 35 βρέφη γεννιούνται μέσα στην πείνα, τότε πολλά βασανιστικά ερωτήματα προκύπτουν.

Το κυριότερο ερώτημα όμως, είναι αν αυτή η αδικία και ο παραλογισμός, μπορεί να γίνει αποδεκτός ως «κανονικότητα». Εμείς απαντούμε πως αυτή η διεθνής ροπή, δεν είναι σημερινή, ούτε και προσωρινή. Είναι η προδιαγεγραμμένη πορεία των πραγμάτων σε ένα σύστημα που η εργασία κοινωνικοποιείται όλο και περισσότερο, αλλά το αποτέλεσμα αυτής, ο πλούτος που παράγεται δηλαδή, ιδιοποιείται σε όλο και λιγότερα χέρια. Με απλά λόγια, ο πλούτος που παράγουν οι πολλοί, πηγαίνει όλο και περισσότερο στις τσέπες των λίγων.

Και οι αντιφάσεις όπως αυτές που αναφέρθηκαν πριν λίγο, είναι μικρό μόνο μέρος των χιλιάδων αντιφάσεων και παραλογισμών, αυτού του συστήματος και του κόσμου που μας περιβάλλει.

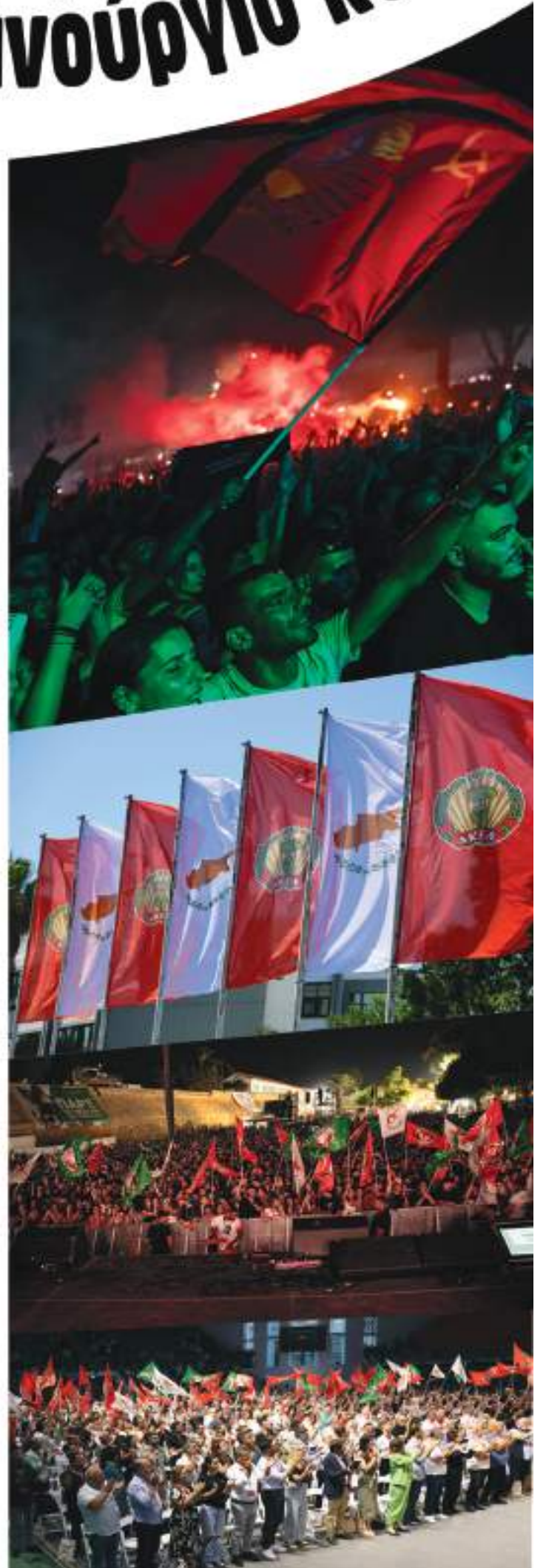
Συμπέρασμα; Ότι αυτός ο κόσμος πρέπει να αλλάξει. Εμείς επαναβεβαιώνουμε την πίστη μας και επιμένουμε πως αυτό δεν είναι απλά δίκαιο, δεν είναι απλά σωστό, είναι λογικό και αναγκαίο!

Ο αγώνας στο σήμερα και για το τώρα

Απέναντι στη σαθρή εικόνα που μας περιβάλλει ήταν και παραμένει το ΑΚΕΛ και η Αριστερά. Με αγώνες εντός και εκτός βουλής, με προτάσεις για την ενίσχυση του εισοδήματος των εργαζομένων, για προστασία των δανειοληπτών από την τραπεζική αυθαιρεσία, για ανάπτυξη με ορθολογισμό των κοινωνικών παροχών σε αυτούς που το έχουν ανάγκη. Με ολοκληρωμένη πρόταση για το στεγαστικό ζήτημα, για την πολιτική ενίσχυσης των νέων οικογενειών, με μέτρα αντιμετώπισης του κόστους ενέργειας και του πληθωρισμού. Συγκεκριμένα, τεκμηριωμένα και κοστολογημένα. Το ΑΚΕΛ ήταν και παραμένει, η μόνη συνεπής δύναμη, δίπλα στο κόσμο της δουλειάς, στους νέους, στους αυτούς που έχουν περισσότερη ανάγκη!

Δίπλα του και εμείς. Για τους αγώνες που έρχονται, για την Κύπρο που μας αξίζει.

•Σεβήρος Κούλας
Γ.Γ. ΕΔΟΝ

Πόσα πάει, Χριστοδουλίδη, το νησί;

Διαβάξεις στο διεθνή Τύπο για την Κύπρο και σκάει η είδηση με το ερώτημα: «Κύπρος - το 2ο Ισραήλ;». Η πρώτη σκέψη είναι να μην ανοίξεις το σύνδεσμο, λογικά θα πρόκειται για attention hook, κάτι να σου τραβήξει το ενδιαφέρον για να ανοίξεις το link. Η περιέργεια όμως ήδη σε παρακινεί, οι αμφιβολίες σε κατακλύζουν, οι δεύτερες σκέψεις μιλούν ήδη στο μυαλό σου - ενδεχομένως να αφορά την εμπλοκή των Αγγλικών Βάσεων στον πόλεμο;

Ομολογουμένως, ένας καλός τίτλος που εξυπηρετεί τον σκοπό του. Πατάς πάνω. Και διαβάξεις ...

Μόλις τρεις μήνες πριν, στο τεύχος Μαρτίου, κάναμε λόγο για τεράστια τεμάχια γης που πωλούνται σε ξένους επενδυτές με σκοπό την ανέγερση πολυτελών οικιστικών μονάδων, παραλιακά ή σε άλλες περιοχές της Κύπρου. Μάλιστα, στο εν λόγω άρθρο, παραθέταμε και στοιχειοθετημένα τις πωλήσεις ακίνητης γης σε υπηκόους τρίτων χωρών, μέσω του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Οι αγορές ακίνητης περιουσίας στην Κύπρο, με βάση τα εν λόγω στοιχεία, αποδεικνύουν ότι όντως ο κτηματομεσιτικός τομέας στην Κύπρο «πετά»! Αλλά για τους λίγους και πιο ειδικά, για τους λίγους ξένους. Ενδεικτικά, από το 2021 μέχρι και το τέλος του 2024 πωλήθηκαν σε ευρωπαίους και πολίτες τρίτων χωρών, πάνω από 37 χιλιάδες ακίνητα. Σύμφωνα πάλι με τα διαθέσιμα στοιχεία για αγοραπωλητήριες πράξεις για την περίοδο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου 2024, το 40% των ακινήτων που πωλήθηκαν αφορούν φυσικά πρόσωπα, μη Κύπριους.

Τα στατιστικά αυτά είναι ακόμα διαθέσιμα στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ανά έτος. Με λίγα κλικ, μπορεί οποιοσδήποτε να αντιληφθεί το μέγεθος του ξεπουλήματος της Κύπρου σε ξένο κεφάλαιο!

Από την έκδοση του άρθρου μέχρι σήμερα, δεν έχουν αλλάξει πολλά. Οι ροές πωλήσεων παραμένουν σταθερά υψηλές, ενώ η κοινωνία ξεκίνησε να συζητά σε επίπεδο καθημερινότητας το φαινόμενο. Και καθόλου τυχαία!

Έχει στηθεί μια ολόκληρη «βιομηχανία» για να στηρίξει όλη αυτή την «ανάπτυξη». Αρκεί μόνο να δακτυλογραφήσεις στο διαδίκτυο λέξεις κλειδιά όπως «Cyprus real estate», «rising investment opportunities» και θα ανακαλύψεις σωρεία δημοσιεύσεων ή ακόμα και εξειδικευμένων ιστοσελίδων που διαφημίζουν «κομμάτι γης στον ήλιο», «φορολογικό και επίγειο παράδεισο», «ευκαιρίες επένδυσης» και άλλα πολλά που προωθούν την αγορά ακίνητης περιουσίας και οδηγούν το διεθνές παζάρι κατευθειάν στο νησί μας.

Με τέτοιες αναζητήσεις, αναπόφευκτα ο αλγόριθμος στις μηχανές αναζήτησης εκπαιδεύεται και σου «πετά» σαν pop ups ή στα πρώτα αποτελέσματα των αναζητήσεων σου, άρθρα σαν το προαναφερθέν στην εισαγωγή.

Ανεξέλεγκτες αγορές εκτάσεων γης στην Κύπρο, ειδικά απο ισραηλινό κεφάλαιο λοιπόν...

Στις ανεξέλεγκτες αγορές γης από ξένο κεφάλαιο γενικά αναφέρθηκε και ο ίδιος ο Στέφανος Στεφάνου από το βήμα του 24ου Συνεδρίου του ΑΚΕΛ. Βέβαια, τα πιο πάνω δεν είναι καινούργια νέα για το ΑΚΕΛ αφού το κόμμα ήδη άνοιξε τη συζήτηση, τόσο δημόσια όσο και σε κοινοβουλευτικό επίπεδο στην Επιτροπή Εσωτερικών.

Αλλά σου προκαλούν εντύπωση, σε σημείο που μπαίνεις ακόμα και σε πειρασμό να αποδώσεις τα εύσημα για την ταχύτητα των αντανάκλαστικών κάποιων! Με αστραπιαία αντίδραση, μπήκε σε λειτουργία η προπαγανδιστική μηχανή και παρουσίασαν κατά το ήμισυ τις καταγγελίες του Στεφάνου. Είναι αλήθεια, στο δεύτερο μισό του σημείου, ο Στεφάνου αναφέρθηκε ειδικά στο κεφάλαιο της ισραηλινής αστικής τάξης. Οι αντιδρούντες στην καταγγελία όμως, απομόνωσαν τις αναφορές για το ισραηλινό κεφάλαιο που αγοράζει σωρηδόν κυπριακή γη για να αποδώσουν στο ΑΚΕΛ αντισημιτισμό!

The Second Israel? Israelis Are Streaming Into Cyprus to Buy Anything in Sight

A great number of Israelis are buying homes in Cyprus, in part due to its proximity to Israel and the relatively low cost of living ■ The government's judicial overhaul has also prompted people to look for a refuge abroad

Τι είπε στην πραγματικότητα ο Γραμματέας του ΑΚΕΛ;

Στην ομιλία του κατέγραψε μια σειρά έξι μεγάλων κινδύνων που αντιμετωπίζει η Κύπρος. Ως έκτο κίνδυνο ανέδειξε την ανεξέλεγκτη πώληση γης σε ξένους επενδυτές, ότι πρέπει να ληφθούν μέτρα και το ίδιο το κράτος να αλλάξει στάση, αφού μέχρι σήμερα «ευνοεί» την αγορά γης με προγράμματα όπως της «χρυσής βίζας». Κάποιος πιο πονηρεμένος από εμένα θα έλεγε ότι εννοώ την προαναφερθείσα «βιομηχανία» που στηθήκε.

Στη συνέχεια της ομιλίας, επικαλούμενος δημοσιεύματα ισραηλιτικών εφημερίδων, αναφέρθηκε και σε στοχευμένη πολιτική επέκτασης του Ισραήλ στην Κύπρο, με τη δημιουργία κλειστών περιοχών - «γκέτο», από υπηκόους του Ισραήλ με τη δημιουργία ακόμα και υποστηρικτικών υποδομών για τέτοιες κοινότητες, όπως για παράδειγμα το σιωνιστικό σχολείο που θέλουν να δημιουργήσουν.

Οι εν λόγω κύκλοι που αντέδρασαν στα λεγόμενα του Γραμματέα, είχαν σκοπό να αλλάξουν ρότα στη συζήτηση, μετακινώντας την από τα μέτρα που οφείλει η κυβέρνηση να πάρει για να περιορίσει τις αγορές γης από ξένους υπηκόους, στο δεύτερο μισό της τοποθέτησης. Επικεντρώθηκαν στη μισή αναφορά του Στεφάνου, αυτή που αφορά μόνο τους Ισραηλίτες, για να του αποδώσουν κινδυνολογία, «αντισημιτισμό» ή ακόμα και «ρατσιστική ροπή στο λόγο». Λες και είναι το ίδιο ο εκατομμυριούχος αγοραστής που αγοράζει σκόπιμα τεράστια τεμάχια γης, με το φτωχό μεροκαματιάρη μετανάστη που προσφέρει στην οικονομία μέσω της εργασίας του.

Τελικά, μάθαμε πόσα πάει το νησί;

Η κοινωνία ολόκληρη συζητά το φαινόμενο. Όλοι, λίγο ή πολύ, ακούσαμε για αγορές τεράστιων τεμαχίων γης με ανέγερση ουρανοξυστών, συγκροτημάτων πολυτελών διαμερισμάτων ή επαύλεων και άλλα διάφορα. Και όλοι, λίγο ή πολύ, αντιλαμβανόμαστε ότι αυτές οι «επενδύσεις» είναι στην πραγματικότητα «οικονομίες της αρπαχτής» που σημαίνουν συνέπειες στην τσέπη του μέσου Κύπριου. Και οικονομίες της αρπαχτής, με συμβαλλόμενα μέρη τα «ματωμένα» λεφτά του Ισραήλ. Πως αλλιώς εξηγείται η απροθυμία του κυβερνητικού σχήματος να ελέγξει τις ροές αγοράς; Ξανά, κάποιος πιο πονηρεμένος από εμένα, ίσως υπέθετε ότι ένας από τους λόγους των εναγκαλισμών του Προέδρου μας, με τον δολοφόνο παιδιών, γενοκτόνο Νεντανιάχου, να έχουν και αυτή την πτυχία.

Τα επόμενα βήματα

Όπως είπαμε, εκτός της αναφοράς στην ομιλία του Στεφάνου, το ΑΚΕΛ ενέγραψε θέμα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών ώστε να εξεταστεί τι πρέπει να γίνει για να αντιμετωπιστούν οι παρενέργειες του φαινομένου.

Η κυπριακή κοινωνία εξελίσσεται σε κοινωνία έντονων ανισοτήτων. Οι λίγοι βλέπουν τις περιουσίες τους να αυξάνονται, ενώ οι πολλοί βλέπουν το μέλλον τους να απομακρύνεται κάθε μέρα πιο πολύ. Το ΑΚΕΛ είναι το μοναδικό κόμμα που αναδεικνύει το ζήτημα και λαμβάνει νομοθετικές πρωτοβουλίες για να ελεγχθεί το φαινόμενο. Όταν φτάσουν αυτές οι προτάσεις στη Βουλή, αναμένουμε να δούμε πώς θα αντιδράσουν τα υπόλοιπα κόμματα για να ξεκαθαρίσει και το τοπίο, για να αντιληφθούμε και ποιος πραγματικά νοιάζεται για τον απλό κόσμο. Η Βουλή όμως έχει περιορισμένες δυνατότητες, αν η εκτελεστική εξουσία δεν συγκινηθεί να αλλάξει κατεύθυνση και να πάρει δραστικά μέτρα.

• Αντρέας Στεφανής,
Μέλος συντακτικής «ν»,
Μέλος Εκτελεστικού Συμβουλίου ΕΔΟΝ

Οργάνωση και αγώνας Ο δρόμος για την επανένωση!

«**Α**γαπώ το νησί σας, όπως ακριβώς αγαπώ την Ελλάδα και την Τουρκία. Το νησί σας μπορεί και πρέπει να γίνει ο συνδυαστικός κρίκος, που θα δυναμώσει τους δεσμούς της φιλίας των λαών της Ελλάδας και της Τουρκίας. Το νησί σας μπορεί και πρέπει να γίνει ο κήπος όπου θα σεργιανάει η ζωοφόρος ειρήνη, δίχως το φόβο της επίθεσης και της καταστροφής».

Με αυτά τα λόγια, ο μεγάλος Τούρκος κομμουνιστής ποιητής και συγγραφέας θεατρικών έργων, Ναζίμ Χικμέτ, αναφερόμενος στην Κύπρο, στην ειρηνική συνύπαρξη των δύο κοινοτήτων και τη δημιουργία ενιαίου μετώπου απέναντι στους αποικιοκράτες Βρετανούς, έστειλε το μήνυμα ότι ο δικαιοδικός χαρακτήρας του κυπριακού λαού πρέπει να αποτελέσει το ενοποιητικό στοιχείο και τη βάση της οικοδόμησης της ειρήνης στην ανατολική Μεσόγειο.

Σήμερα που η ακροδεξιά στο νησί σηκώνει το κεφάλι της, υποστηριζόμενη από τις δυνάμεις της διχοτόμησης, το μήνυμα αυτό παραμένει πιο επίκαιρο από ποτέ και αποτελεί μεγάλο στοίχημα για τις δυνάμεις της επανένωσης να μετατρέψουν αυτό το όραμα σε βιώσιμο μέλλον για τις επόμενες γενιές, που νομοτελειακά θα βιώσουν τις συνέπειες της λύσης ή της μη-λύσης του κυπριακού προβλήματος.

Το ναυάγιο στο Κρανς Μοντανά το 2017 με τις ευθύνες της Τουρκίας και του τότε Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, Νίκου Αναστασιάδη, η εκλογή του Ερντογάν στην Τουρκία, η εκλογή του Νίκου Χριστοδουλίδη στη θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας και της ελληνοκυπριακής πλευράς, η έξαρση του εθνικισμού και στις δύο κοινότητες, τα συνεχή αδιέξοδα στη διαπραγματευτική διαδικασία λόγω της αδιαλλαξίας της Τουρκίας και η συνεχόμενη προσπάθεια του «κυβερνώτος» κόμματος στα κατεχόμενα οι Τουρκοκύπριοι να εξαρτηθούν πλήρως και σε κάθε τομέα της καθημερινότητάς τους από την Τουρκία, οδηγεί ένα μεγάλο μέρος της νεολαίας και στις δύο κοινότητες να στραφούν προς την απογοήτευση και την άποψη ότι το Κυπριακό δεν πρόκειται να λυθεί και ότι βρισκόμαστε στο «και πέντε» της διχοτόμησης.

Στη δική μας αντίληψη, η προοπτική της λύσης του Κυπριακού στη βάση της Διζωνικής Δικαιοδικής Ομοσπονδίας, παραμένει ανοικτή και αποτελεί τη μόνη βιώσιμη και λειτουργική λύση που θα διασφαλίσει την ειρήνη και την ασφάλεια στον τόπο μας, μακριά από ξένες επεμβάσεις και στρατεύματα, δίνοντας την ευκαιρία ειδικά στη νέα γενιά να οικοδομήσει ένα δικαιοδικό

“

Ως ΕΔΟΝ καλούμε τον κάθε νέο και νέα και από τις δύο κοινότητες, να συστρατευτούν μαζί μας στον αγώνα για λύση και επανένωση του τόπου και του λαού της Κύπρου.

”

κράτος που θα σταθεί το παράδειγμα που ο ίδιος ο Ναζίμ Χικμέτ οραματίστηκε για την Κύπρο μας. Το αβέβαιο της διαιώνισης του διχοτομικού στάτους κβο αφήνει τεράστια ερωτηματικά σχετικά με το μέλλον της Κύπρου και του λαού της, ειδικά στα ζητήματα ασφάλειας, νοουμένου ότι ο ιμπεριαλισμός ήδη «μαγειρεύει» τα δικά του σχέδια σε ανατολική Ευρώπη και Μέση Ανατολή, κάτι που ήδη φαίνεται να συμβαίνει στα γειτονικά μας κράτη.

Τι πρόσφατο περιστατικό ακροδεξιάς επίθεσης σε σύλλογο του Λαϊκού Κινήματος στη Λευκωσία, με αποτέλεσμα τραυματισμούς ατόμων και ζημιές, οι επανειλημμένοι βανδαλισμοί σε οικήματα του Κινήματος, αλλά και η ανοχή που επιδεικνύεται απέναντι σε ακροδεξιές ρητορικές και συμπεριφορές σε σχολεία και άλλους χώρους, προκαλεί έντονες ανησυχίες στη νέα γενιά και στις δύο κοινότητες.

Παρά τις προκλήσεις και τα εμπόδια που προσπαθεί να θέσει ενώπιον μας ο ιμπεριαλισμός, οφείλουμε να συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε και να εμβαθύνουμε στην πολιτική της επαναπροσέγγισης και της οικοδόμησης ενιαίου μετώπου που να διεκδικεί την ομοσπονδιακή λύση και να αντιτάσσεται στα ιμπεριαλιστικά σχέδια των ΝΑΤΟϊκών δυνάμεων για τον τόπο μας, μαζί με τις δημοκρατικές και αριστερές τουρκοκυπριακές οργανώσεις νεολαίας.

Στόχος μας πρέπει να είναι η συνέχιση της σφυρηλάτησης σχέσεων εμπιστοσύνης, αλληλεγγύης και αδελφοσύνης μεταξύ των νεολαίων των δύο κοινοτήτων, αν θέλουμε εμείς να γίνουμε η γενιά που θα φέρει εις πέρας το ιστορικό της καθήκον για οικοδόμηση της ειρήνης στην Κύπρο, κόντρα στη μισαλλοδοξία και στα εθνικιστικά μίσση και παραληρήματα που κρατούν τον κυπριακό λαό διαιρεμένο.

Ως ΕΔΟΝ καλούμε τον κάθε νέο και νέα και από τις δύο κοινότητες, να συστρατευτούν μαζί μας στον αγώνα για λύση και επανένωση του τόπου και του λαού της Κύπρου. Καλούμε τον κάθε προοδευτικό άνθρωπο που καθοδηγείται από αίσθημα ευθύνης απέναντι στην κοινωνία και τα ιδανικά της ειρήνης και της ελευθερίας να συστρατευτεί μαζί μας στον δικαιοδικό αυτό αγώνα, έως ότου το βροντερό σύνθημα ότι «η ειρήνη στην Κύπρο δεν μπορεί να εμποδιστεί», πάψει να είναι απλά ένα σύνθημα και μετεξελιχθεί σε τρόπο ζωής της επανενωμένης πατρίδας μας, που θα αντηχεί σε κάθε χωριό και πόλη του νησιού.

•Καλλής Αντουνας
Επικεφαλής Κεντρικού Γραφείου Επαναπροσέγγισης ΕΔΟΝ

Yeniden birleşmenin yolu Örgütlenme ve mücadele!

“Adanızı seviyorum, tıpkı Yunanistan’ı ve Türkiye’yi sevdiğim gibi... Adanız, Yunanistan ve Türkiye halkları arasında dostluk bağlarını güçlendirecek bir bağlantı halkası olabilir ve olmalıdır. Adanız, yaşam veren barışın saldırı ve yıkım korkusu olmaksızın dolaşacağı bir bahçe olabilir ve olmalıdır...” Türk komünist büyük şair ve tiyatro yazarı Nâzım Hikmet bu sözlerle Kıbrıs’a, iki toplumun barış içinde bir arada yaşamasına ve Britanyalı sömürcülere karşı birleşik bir cephe oluşturulmasına atıfta bulunarak, Kıbrıs halkının iki toplumlu yapısının Doğu Akdeniz’de barışın inşasında temel ve birleştirici unsur olması gerektiği mesajını vermişti.

Adada taksim yanlısı güçlerin desteğiyle aşırı sağın başını kaldırdığı günümüzde bu mesaj her zamankinden daha güncel olmaya devam etmektedir. Bu vizyonu Kıbrıs sorununun çözüme kavuşturulmasının ya da çözümsüz kalmasının sonuçlarını kaçınılmaz bir biçimde yaşayacak olan gelecek nesillerin yaşayacağı sürdürülebilir bir geleceğe dönüştürmek yeniden birleşme güçleri açısından büyük bir sınavı teşkil etmektedir.

2017’de Türkiye’nin ve dönemin Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Nikos Anastasiadis’in sorumluluğuyla Crans Montana Konferansı’nın çökmesi, Türkiye’nin desteklediği Ersin Tatar’ın Kıbrıstürk toplumunun liderliğine gelmesi, Nikos Hristodulidis’in Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı seçilmesi, her iki toplumda milliyetçiliğin yükselişi, Türkiye’nin uzlaşmaz tutumu nedeniyle müzakerelerde süregiden çıkmazlar ve işgal altındaki bölgedeki “hükümet” partisinin günlük yaşamın her alanında Kıbrıslı Türkleri Türkiye’ye tamamen bağımlı kılma hedefiyle ortaya koyduğu çabalar iki toplumda da gençlerin büyük kısmını Kıbrıs sorununun asla çözülemeyeceği yönündeki görüşe, bölünmenin eşliğinde olduğumuza inanmaya ve umutsuzluğa itmektedir.

Bizim anlayışımıza göre, Kıbrıs sorununun iki bölgesi, iki toplumlu federasyon temelinde çözüme kavuşturulması perspektifi hâlâ geçerliliğini korumaktadır. Dış müdahalelerden ve yabancı ordulardan uzak, ülkemizde barış ve güvenliği sağlayabilecek tek sürdürülebilir ve işlevsel çözüm yolu budur. Bu çözüm, Nâzım Hikmet’in Kıbrıs için hayal ettiği gibi, özellikle genç nesillere iki toplumlu bir devleti inşa etme fırsatını verecektir.

Bölünmüş statükonun devamının yol açtığı belirsizlikler, özellikle güvenlik konularında Kıbrıs’ın ve halkının geleceği hakkında büyük soru işaretleri yaratmaktadır. Çünkü emperyalizm Doğu Avrupa’da ve Orta Doğu’da kendi planlarını çoktan şekillendirmeye başlamıştır ve komşu ülkelerde yaşananlar bunu açıkça göstermektedir.

Son zamanlarda Lefkoşa’da Halk Hareketi’nin yerel bir derneğine yapılan aşırı sağcı saldırıda yaşanan yaralanmalar ve yol açılan zararlar, hareketin binalarını hedef alarak tekrarlanan vandalizm eylemleri, okullarda ve diğer ortamlarda aşırı sağcı söylemlere ve davranışlara gösterilen hoşgörü iki toplumda da gençlerin ciddi endişeler duymalarına yol açmaktadır.

“

EDON olarak, iki toplumun tüm gençlerini Kıbrıs ve halkı için çözüm ve yeniden birleşme mücadelesine bizimle birlikte katılmaya çağırıyoruz.

”

Emperyalizmin önümüze koyduğu zorluklara ve engellere rağmen, mücadele etmeye devam etmeli, yeniden yakınlaşma politikasını derinleştirmeli ve NATO’cu güçlerin ülkemize yönelik emperyalist planlarına demokratik ve sol eğilimli Kıbrıslı Türk gençlik örgütleriyle birlikte karşı çıkarak, federal çözümü talep eden birleşik bir cepheyi inşa etme çabasını güçlendirmeliyiz.

Amacımız her iki toplumun gençleri arasında güven, dayanışma ve kardeşlik ilişkilerini geliştirmeye devam etmek olmalıdır. Ancak bu şekilde, halkımızı bölünmüş bir durumda tutan milliyetçi nefrete ve hezeyanlara karşı durup Kıbrıs’ta barışı inşa etme yönündeki tarihsel görevimizi yerine getirecek kuşak olabiliriz.

EDON olarak, iki toplumun tüm gençlerini Kıbrıs ve halkı için çözüm ve yeniden birleşme mücadelesine bizimle birlikte katılmaya çağırıyoruz. Toplum karşı sorumluluk hissiyle hareket eden, barış ve özgürlük ideallerini benimseyen her ilerici insanı “Kıbrıs’ta barış engellenemez” sözü sadece bir slogan olmaktan çıkıp, yeniden birleşmiş vatanımızda her köyde ve her şehirde yankılanan bir yaşam tarzına dönüşene dek bu iki toplumlu mücadelede yanımızda olmaya çağırıyoruz.

•Kallis Antunas
EDON Yeniden Yakınlaşma Merkez Bürosu Sorumlusu

Κράτα τη στυλή

Διανομέας:

 laiko cosmos
trading
a world of trends

Η Αριστερά στην Ευρωπαϊκή Ένωση: αφοπλισμός, ειρήνη, πρόοδος

Στις 11 και 12 Ιουνίου 2025 η ομάδα της Αριστεράς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (The Left) διοργάνωσε ημερίδα στις Βρυξέλλες με τη συμμετοχή αντιπροσώπων των κομμάτων που την αποτελούν, συμπεριλαμβανομένου και του ΑΚΕΛ, με τίτλο: «80 χρόνια από το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου -Οικοδομώντας την ειρήνη και τη συλλογική ασφάλεια».

Η ημερίδα διοργανώθηκε με αφορμή τη συμπλήρωση 80 χρόνων από τη συντριβή του χιτλεροφασισμού και την αντιφασιστική νίκη των λαών, η οποία σήμανε τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, με κύριο άξονα την επιτακτική ανάγκη επικράτησης της ειρήνης, αποστρατιωτικοποίησης της Ευρώπης και διασφάλισης συνθηκών συλλογικής ευημερίας και ασφάλειας στην ήπειρο.

Το πλαίσιο των συζητήσεων, ουσιαστικά, καθορίστηκε από τις ίδιες τις εξελίξεις στην Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και τον κόσμο, ευρύτερα: τον πόλεμο στην Ουκρανία και συντήρηση του από την Ευρωπαϊκή Ένωση, την ολοένα και εντονότερη επιχείρηση εξοπλισμού της Ένωσης μέσω της δημιουργίας κοινής ευρωπαϊκής άμυνας, τη συντελούμενη γενοκτονία στη Γάζα και τη σύλληψη της Γαλλοπαλαιστίνιας ευρωβουλευτή, Ρίμα Χασάν, η οποία επέβαινε στο πλοίο «Μαντλίν» του «Στόλου Ελευθερίας της Γάζας», το πλήρωμα του οποίου αποκόπηκε τις πρωινές ώρες της 9ης Ιουνίου από το Ισραηλινό Ναυτικό σε διεθνή ύδατα, 185 χιλιόμετρα από τις ακτές της Γάζας. Ανάμεσα στους 12 συλληφθέντες ήταν και η Χασάν, εκλεγμένη με το κόμμα της «Ανυπότακτης Γαλλίας» και μέλος της ομάδας της Αριστεράς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η οποία έως την Τετάρτη τελούσε υπό σύλληψη από τις ισραηλινές δυνάμεις και την Πέμπτη, τελικά, οδηγήθηκε σε υποχρεωτική απέλαση και επέστρεψε στο Παρίσι.

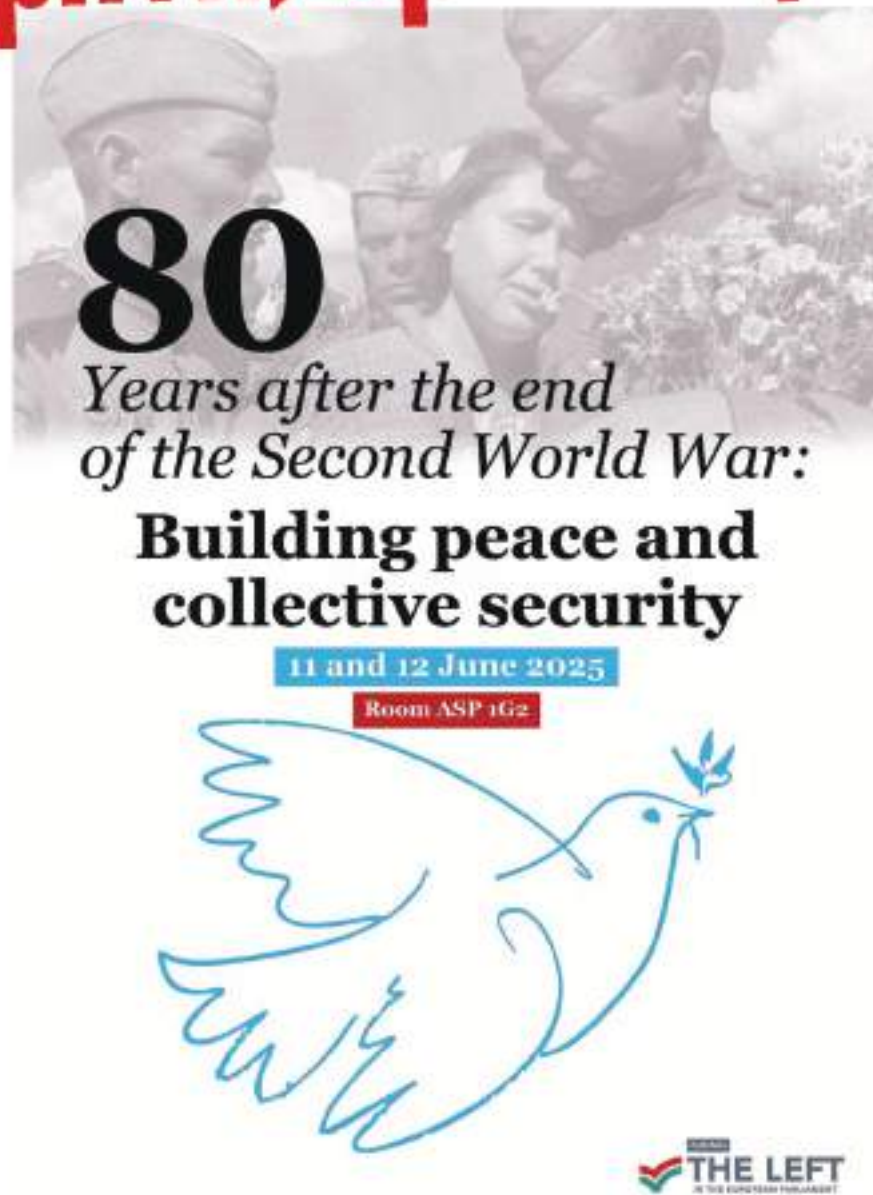
Οι θεματικές των συζητήσεων την πρώτη μέρα, είχαν ως αντικείμενο την ανάγκη να μην επικρατήσει ξανά η βαρβαρότητα του φασισμού, καθώς και τη σημασία του αγώνα για αφοπλισμό και ειρήνη. Ανάμεσα στους ομιλητές ήταν η Ελένη Μαύρου, μέλος του Πολιτικού Γραφείου της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ, η Άιντα Τούμα, μέλος του Πολιτικού Γραφείου του Κ.Κ. Ισραήλ και βουλευτής της Κνεσέτ, η Οζλέμ Ντεμιρέλ, ευρωβουλευτής της Αριστεράς με τη Ντι Λίνκε και αριθμός ακαδημαϊκών και άλλων συναγωνιστών από χώρες της Ευρώπης.

Κοινή συνισταμένη των συζητήσεων ήταν η έντονη ανησυχία από την πολιτική και εκλογική άνοδο της ακροδεξιάς, η οποία έρχεται ως παράγωγο των συνεχιζόμενων καπιταλιστικών κρίσεων που δημιουργούν τις συνθήκες διαίωσής της, η κριτική προς το πρόγραμμα «ReArm Europe» το οποίο δεν επιλύει, αλλά δυναμιτίζει περαιτέρω, το θέμα του πολέμου στην Ουκρανία, καθώς και η εγκληματική στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ό,τι αφορά τη γενοκτονία και την προσπάθεια εθνοκάθαρσης των Παλαιστίνιων από το Ισραήλ. Αναφορικά με την άνοδο της ακροδεξιάς σήμερα, η κα. Ντεμιρέλ σημείωσε εύστοχα ότι τα γεγονότα που οδήγησαν στην άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία και στο ξέσπασμα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ομοιάζουν -

κατ' αναλογία - με τις σημερινές συνθήκες αποθράσυνσης των νεοφασιστών. Όλοι οι ομιλητές και ομιλήτριες που τοποθετήθηκαν, στάθηκαν επικριτικά απέναντι στους ευρωπαϊκούς θεσμούς για το θέμα της Παλαιστίνης, αφού ο γενοκτόνος Νετανιάχου εμπορεύεται και συνεργάζεται ανοικτά με αριθμό κρατών-μελών, την ώρα που οι ίδιες οι ευρωπαϊκές χώρες κλείνουν τα μάτια μπροστά στην εξόφθαλμη καταπάτηση του διεθνούς δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Εύστοχη ήταν η παρατήρηση της Μαρία Γκαρσία Γκαλαντίνο, καθηγήτριας Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο της Ρώμης, η οποία δήλωσε πως η ειρήνη πλέον δεν αντιμετωπίζεται ως απαραίτητο στοιχείο της ανθρωπότητας που πρέπει να προστατευτεί, αλλά ως αχρεία πολυτέλεια.

Τη δεύτερη μέρα, τις συζητήσεις απασχόλησαν οι θεματικές για την ενίσχυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της κοινωνικής ευημερίας, αντί του πολέμου. Το πάνελ των ομιλητών αποτελείτο, μεταξύ άλλων, από τον ευρωβουλευτή του ΑΚΕΛ, Γιώργο Γεωργίου, τον πρώην ηγέτη του κόμματος των Εργατικών της Βρετανίας, Τζέρεμι Κόρμπιν, τον Γενικό Γραμματέα του Παγκύπριου Συμβουλίου Ειρήνης, Χάρη Πασιά και τον ευρωβουλευτή του Κόμματος Εργατών Βελγίου, Μαρκ Μποτένγκα. Οι συζητήσεις περιστράφηκαν, αφενός, γύρω από την ανάγκη τερματισμού των πολεμικών εξοπλιστικών προγραμμάτων της Ευρώπης και εξεύρεσης διπλωματικού τρόπου κατάπαυσης του πυρός στην Ουκρανία και αφετέρου, στη διοχέτευση των πόρων αυτών για τη στήριξη του κοινωνικού κράτους, για την ενίσχυση των τομέων του πολιτισμού, της παιδείας, της υγείας και της εργασίας στις ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και για την άνοδο του βιοτικού επιπέδου των πολιτών.

Εκ μέρους του Παγκύπριου Συμβουλίου Ειρήνης, ο Χάρης Πασιάς ανέφερε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία αποτελεί τη μοναδική χώρα που δεν έχει αρθρώσει λέξη κριτικής για τις φρικαλεότητες του Νετανιάχου και των Ισραηλινών στην Παλαιστίνη και αυτό, σημείωσε, θέτει εν αμφιβόλω τη λύση του δικού μας προβλήματος, καθώς και την προοπτική ειρηνικής συμβίωσης των δύο κοινοτήτων σε ένα κοινό περιβάλλον ασφάλειας. Σε ό,τι αφορά τα εξοπλιστικά προγράμματα και κατά πόσον αυτά αποτελούν λύση στο θέμα της ασφάλειας, η Κλερ Ντάλι, πρώην ευρωβουλευτής της Αριστεράς, ανέφερε ότι η Ουκρανία, μεταξύ 2014-2021, προπολεμικά δηλαδή, διοχέτευε ποσοστό 2-4% του ΑΕΠ της για την άμυνα και την ασφάλειά της. Μετά το ξέσπασμα του πολέμου, το ποσοστό αυξήθηκε σε 37%. Το συμπέρασμα που αβίαστα εξάγεται, δήλωσε η κα. Ντάλι, είναι ότι τα λεφτά για έναν πόλεμο ποτέ δεν θα είναι αρκετά. Στο ίδιο πνεύμα, το σύνολο των

ομιλητών και ομιλητριών στάθηκε στην ανάγκη οι πόροι για τα εξοπλιστικά προγράμματα να επενδυθούν σε υποδομές που θα επιτρέψουν την οικοδόμηση ειρήνης, πρόοδος και κοινωνικής ευημερίας. Όπως εύστοχα είχε δηλώσει η κα. Ντάλι: «χρειαζόμαστε λεφτά για κοινωνική ευημερία, όχι πολέμους» / «we need money for welfare, not warfare». Σύγκλιση απόψεων είχε καταγραφεί και σε ό,τι αφορά το τι μέλλει γενέσθαι, με κοινή πεποίθηση ότι η Αριστερά οφείλει να αναλάβει πρωτοβουλίες για τον αφοπλισμό και την ειρήνη, να προτάξει την εναλλακτική πρόταση της για την κοινωνική δικαιοσύνη και την ευημερία των πολλών, να βγει μαχητικά στο προσκήνιο για την αποτροπή της άνοδου της ακροδεξιάς και τη σύγκρουση με το σύστημα που την καλλιεργεί.

Θα ήταν παράληψη να μην αναφερθεί ότι στις συζητήσεις είχαν παρατηρηθεί και διαφορετικές πολιτικές προσεγγίσεις σε ορισμένα ζητήματα, πέραν από τις ουσιαστικές συγκλίσεις σε σειρά αναλύσεων. Ωστόσο, αυτό που ανεπιτήδευτα προέχει και έχει διαπιστωθεί, είναι η κοινή πεποίθηση ότι ο πόλεμος, ο φασισμός και ο καπιταλισμός δεν μπορούν να είναι το μέλλον της ανθρωπότητας - η Αριστερά έχει καθήκον να πρωταγωνιστήσει και να φέρει την αλλαγή.

•Στυλιανός Ιωάννου
Επικεφαλής Συντακτικής Επιτροπής «v»

ΒΓΕΣ

ΜΤΤΡΟΣΤΑ

ΚΑΙ ΑΝΟΙΞΕ ΜΙΑ

ΛΕΟΝ

Επενδύοντας στην άσκηση για την υγεία

Η σωματική δραστηριότητα αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες για τη διατήρηση και προαγωγή της υγείας, επηρεάζοντας τόσο τη σωματική, όσο και τη γνωστική και ψυχική ευεξία. Επιστημονικά δεδομένα δείχνουν ότι η μειωμένη φυσική δραστηριότητα σχετίζεται με αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης μη μεταδιδόμενων νοσημάτων, όπως άνοια (30%), κατάγματα ισχίου (68%), κατάθλιψη (30%), καρδιαγγειακά νοσήματα (38%), διαβήτη τύπου II (40%), καθώς και ορισμένοι τύποι καρκίνου, όπως του παχέος εντέρου (30%) και του μαστού (20%). Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) επισημαίνει ότι η έλλειψη σωματικής δραστηριότητας αυξάνει τον κίνδυνο θνησιμότητας κατά 20-30%, κυρίως λόγω της αυξημένης συχνότητας εμφάνισης των παραπάνω παθήσεων.

Πώς συμβάλλει η άσκηση στην πρόληψη και διαχείριση χρόνιων παθήσεων;

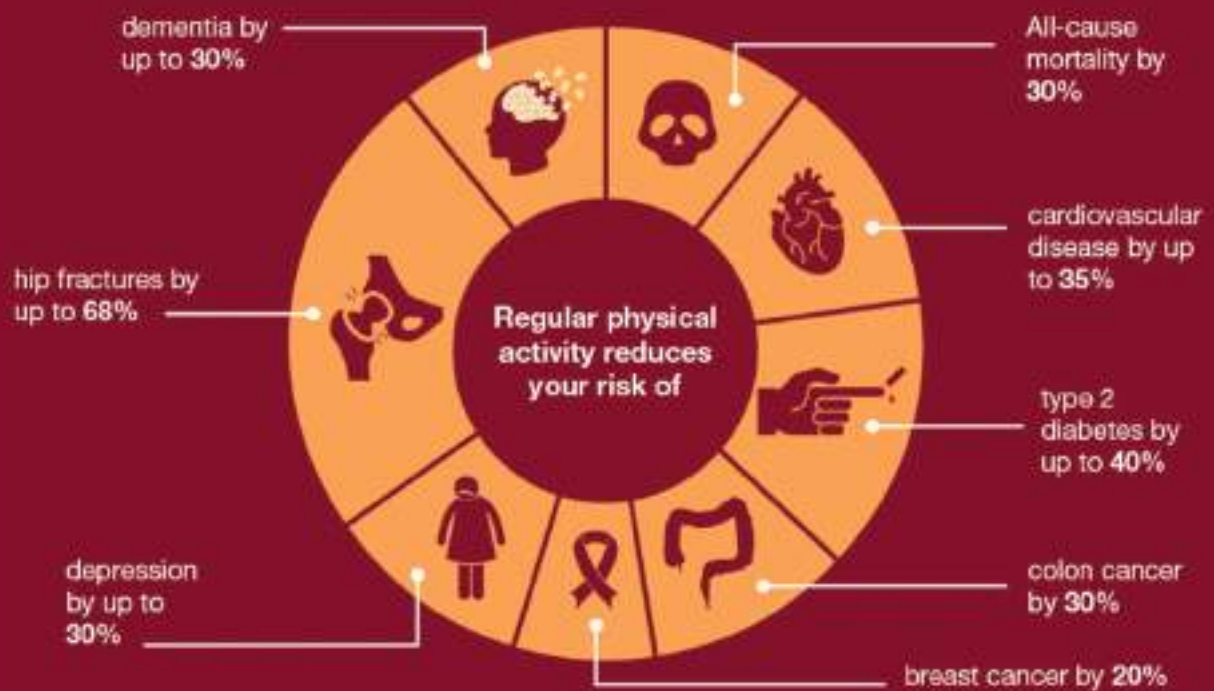
Η σωματική άσκηση διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο τόσο στην πρόληψη, όσο και στη διαχείριση των χρόνιων νοσημάτων. Όταν μιλάμε για πρόληψη, αναφερόμαστε στην αποτροπή της εμφάνισης μιας νόσου, ενώ η διαχείριση αφορά την αντιμετώπιση μιας πάθησης που έχει ήδη διαγνωστεί, με στόχο την καλύτερη πορεία και ποιότητα ζωής του ατόμου. Για παράδειγμα, υπάρχουν ισχυρά επιστημονικά δεδομένα που δείχνουν ότι η άσκηση συμβάλλει στη μείωση των επιπέδων γλυκόζης στο αίμα και στην αύξηση της ευαισθησίας στην ινσουλίνη, μειώνοντας έτσι τον κίνδυνο εμφάνισης διαβήτη τύπου II, κάτι που εντάσσεται στην πρόληψη. Αντίστοιχα, σε άτομα που έχουν ήδη διαγνωστεί με διαβήτη τύπου II, η τακτική άσκηση βελτιώνει το γλυκαιμικό προφίλ, ενισχύει το καρδιαγγειακό σύστημα, μειώνοντας τον κίνδυνο επιπλοκών, όπως το έμφραγμα του μυοκαρδίου.

Αυτό αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα της συμβολής της άσκησης στη διαχείριση της νόσου. Παρόμοια ευεργετικά αποτελέσματα έχουν καταγραφεί και σε άλλες χρόνιες παθήσεις, όπως η υπέρταση, η στεφανιαία νόσος και ορισμένοι τύποι καρκίνου.

Η σωματική άσκηση επιδρά θετικά σχεδόν όλα τα συστήματα του οργανισμού. Ενισχύει το καρδιοαναπνευστικό και μυοσκελετικό σύστημα, ρυθμίζει τη γλυκόζη, την αρτηριακή πίεση, μειώνει τη φλεγμονή, το άγχος, την κατάθλιψη και τον κίνδυνο οστεοπόρωσης και σαρκωπενίας, ενώ ενισχύει τη γνωστική λειτουργία. Μελέτες έχουν δείξει ότι μπορεί να αυξήσει το προσδόκιμο ζωής κατά 3-5 χρόνια, ενώ μειώνει τα χρόνια ζωής σε συνθήκες αναπηρίας (Disability-Adjusted Life Years; DALYs).

Ωστόσο, παρά την εκτενή επιστημονική τεκμηρίωση των οφελών της, πρόσφατα δεδομένα του ΠΟΥ αναφέρουν ότι το 31% των ενήλικου πληθυσμού παραμένει σωματικά αδρανές, με σοβαρές επιπτώσεις για τα άτομα, την κοινωνία και τα συστήματα υγείας. Ακόμη πιο ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι 80% των εφήβων δεν πληρούν τις συστάσεις για σωματική δραστηριότητα, γεγονός που πρόκειται να αυξήσει σημαντικά τα κόστη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για τα συστήματα υγείας τις επόμενες δεκαετίες. Αναφορικά με την Κύπρο, πρόσφατα δεδομένα (2024), καταδεικνύουν ότι μόλις το 9% των

What are the health benefits of physical activity?

ενηλίκων και το 16,1% των εφήβων πληρούν τις συστάσεις για σωματική δραστηριότητα. Οι γυναίκες και τα κορίτσια καταγράφουν χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής σε σύγκριση με τους άνδρες, γεγονός που αντανάκλα κοινωνικούς παράγοντες που αξίζει να ληφθούν υπόψη για τις στρατηγικές προώθησης της άσκησης στην Κύπρο.

Οι συνέπειες της υποκινητικότητας δεν περιορίζονται μόνο στην υγεία του ατόμου, αλλά επεκτείνονται και στην κοινωνία. Σύμφωνα με διεθνή στοιχεία του 2023, που βασίζονται σε δεδομένα από τα δημόσια συστήματα υγείας 194 χωρών (συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου), η έλλειψη σωματικής δραστηριότητας αναμένεται να οδηγήσει σε περίπου 499,2 εκατομμύρια νέες περιπτώσεις μη μεταδιδόμενων νοσημάτων έως το 2030 όπως η υπέρταση, ο διαβήτης τύπου II, τα καρδιαγγειακά νοσήματα, ο καρκίνος, η άνοια και η κατάθλιψη. Η οικονομική επιβάρυνση που αποδίδεται άμεσα στην υποκινητικότητα εκτιμάται στα 308 δισεκατομμύρια δολάρια μέχρι το 2030, δηλαδή περίπου 27,4 δισ. δολάρια τον χρόνο μπορούν να αποφευχθούν εάν οι πολίτες είναι σωματικά δραστήριοι. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι ίδιοι οι ερευνητές/τριες αναφέρουν ότι η πραγματική οικονομική επιβάρυνση για τα δημόσια συστήματα υγείας και τα κράτη γενικότερα είναι πολύ μεγαλύτερη, καθώς η εν λόγω ανάλυση περιλαμβάνει μόνο την αρχική θεραπεία (για το πρώτο χρόνο) των μη μεταδιδόμενων νόσων, χωρίς να υπολογίζονται οι δαπάνες για μακροχρόνια διαχείριση ή επιπλοκές.

Οι επίσημες συστάσεις του ΠΟΥ είναι:

Ενήλικες (18-65 ετών): ≥150 λεπτά αερόβιας άσκησης μέτριας έντασης ή ≥75 λεπτά υψηλής έντασης την εβδομάδα, και ασκήσεις μυϊκής ενδυνάμωσης 2 φορές την εβδομάδα.

Άτομα άνω των 65 ετών: ≥150 λεπτά αερόβιας άσκησης μέτριας έντασης ή ≥75 λεπτά υψηλής έντασης την εβδομάδα, και ασκήσεις μυϊκής ενδυνάμωσης 2 φορές την εβδομάδα και 3 φορές την εβδομάδα ασκήσεις ισορροπίας (για μείωση πτώσεων).

Παιδιά και έφηβοι: ≥60 λεπτά σωματικής δραστηριότητας την ημέρα.

Η προώθηση της άσκησης δεν είναι μόνο ατομική

ευθύνη. Χρειάζονται στρατηγικές και δημόσιες πολιτικές: δημιουργία ασφαλών χώρων άθλησης, ενίσχυση της φυσικής αγωγής από κατά νόμο εγγεγραμμένους γυμναστές, προσβάσιμα προγράμματα άσκησης σε τοπικές κοινότητες, και εκστρατείες ενημέρωσης που να αγγίζουν όλους τους πολίτες. Πολλές είναι και οι χώρες που έχουν ήδη εντάξει τη συνταγογράφηση άσκησης στα δημόσια συστήματα υγείας, αναγνωρίζοντας το σημαντικό οικονομικό όφελος που προκύπτει από τη μείωση των επιπλοκών χρόνιων παθήσεων. Παρότι η υλοποίηση τέτοιων υπηρεσιών απαιτεί αρχικά πόρους, τα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα οφέλη, τόσο σε επίπεδο εξοικονόμησης δαπανών, όσο και ενίσχυσης της παραγωγικότητας των πολιτών, υπερβαίνουν κατά πολύ το κόστος. Σύμφωνα με τον ΠΟΥ, κάθε \$1 δολάριο που επενδύεται στην άσκηση αποφέρει επιστροφή \$3,20 στην οικονομία της χώρας. Η σωματική δραστηριότητα δεν αποτελεί πολυτέλεια, αλλά αναγκαιότητα. Σε μια εποχή όπου τα ποσοστά χρόνιων παθήσεων αυξάνονται διαρκώς, η άσκηση αναδεικνύεται ως ένα από τα πλέον προσιτά, οικονομικά και αποτελεσματικά μέσα πρόληψης και διαχείρισης. Η ενσωμάτωσή της στην καθημερινότητα δεν αφορά μόνο την ατομική ευεξία, αλλά και τη συλλογική υγεία και βιωσιμότητα των δημόσιων συστημάτων υγείας.

•**Δρ. Άντρεα Τρύφωνος**
Επίκουρη Καθηγήτρια Ανατομίας και Φυσιολογίας
Τμήμα Επιστημών Ζωής | Σχολή Θετικών Επιστημών
Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Μέλος Δ.Σ Παγκύπριου Συνδέσμου Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Π.Α.ΣΥ.Π.Ε.Φ.Α.Α.)

Μέλος Δ.Σ Exercise is Medicine Cyprus

*Εκ της Σύνταξης:
Οι απόψεις που φιλοξενούνται στην παρούσα ενότητα, δεσμεύουν αποκλειστικά τον/την συγγραφέα και όχι τη Συντακτική Επιτροπή.

**Πολεμάμε και Τραγουδάμε
για το ψωμί, τη λευτεριά,
για τον καινούργιο κόσμο**

Συνέντευξη με την Νατάσσα Μποφίλιου

«N»: Ποιο ρόλο διαδραματίζει η τέχνη και ειδικά η στρατευμένη τέχνη, στις σημερινές συνθήκες που ο κόσμος απαξιώνει τα κοινά, στρέφεται στον ατομικισμό και αγνοεί τη σημασία της συλλογικής διεκδίκησης;

Η τέχνη αφυπνίζει και ανυψώνει το φρόνημα! Το ζήσαμε και με τις μεγάλες κινητοποιήσεις και πολύ πρόσφατα με την συγκλονιστική ανταπόκριση του κόσμου στην αντιπολεμική συναυλία των σωματείων μας ΠΣΕΤ και ΠΜΣ.

Ο κόσμος έχει ανάγκη να ενώσει τη φωνή του και να την δυναμώσει, πολλώ δε μάλλον κάτω από το καταφύγιο και την ενδυνάμωση που σου προσφέρει η Τέχνη!

«N»: Τι σε εμπνέει να συνεχίζεις, παρά την ενδεχόμενη κριτική ή και πολεμική, να στέκεσαι στο πλευρό των αδυνάτων και όσων έχουν ανάγκη στήριξης;

Με εμπνέει η αξία που θέλω να πρεσβεύω και ο τρόπος που επιθυμώ να πορεύομαι με την ανθρώπινη ιδιότητά μου. Φτάνει αυτό. Για μένα είναι το κύριο και το καθοριστικό. Να μπορώ να μην ντρέπομαι για την πλευρά της ιστορίας με την οποία στάθηκα.

Γιατί η ζωή είναι ρόδα και γυρίζει και κάποτε δε θέλω να γυρίσω το κεφάλι και να ξέρω ότι υπήρχε κάτι που μπορούσα να κάνω και δεν το έκανα από φόβο για τα κεκτημένα μου. (Αν και τίποτε δεν είναι κεκτημένο σε αυτό το αδηφάγο σύστημα. Πέραν από τις αξίες σου. Αυτό έχεις.)

«N»: Πώς μπορεί ο πολιτισμός, στον κόσμο της εμπορευματοποίησης και της κερδοφορίας, να εμπνεύσει και να παρακινήσει;

Η ανάγκη για τον πολιτισμό είναι βαθιά ανάγκη. Πάντα οι άνθρωποι στις μεγάλες γιορτές, στον μεγάλο πόνο, στον πόλεμο και στην ειρήνη είχαν ανάγκη να τραγουδήσουν, να ζωγραφίσουν, να γράψουν ποιήματα.

Κι αυτό γιατί α ριγοί η τέχνη σε εμπνέει και σε παρακινεί. Κινητοποιεί τα αισθήματα σου και τα διαμορφώνει.

«N»: Ένα μήνυμα προς τους νέους ανθρώπους;

Μην σηκώνετε το άδικο!

Ευχαριστώ πολύ,
Νατάσσα.

Συνέντευξη με τον Tiny Jackal

Δεν φτιάχνω τραγούδια για να αρέσω. Φτιάχνω για να ξυπνάω κόσμο ή ακόμα και για να ξυπνάω εμένα τον ίδιο κάποιες φορές. Η τέχνη δεν είναι για να περάσει η ώρα, αλλά για να μην περάσουν όλα έτσι.

Πιστεύω στην τέχνη που παίρνει θέση, που αναπνέει μέσα στους δρόμους, στα εργοστάσια, στις φυλακές, στις καταλήψεις, στους αγώνες μας. Η τέχνη μας είναι ένας διαρκής αγώνας. Ο κόσμος μπορεί να απομακρύνθηκε από τα κοινά, αλλά αυτό βλέπουμε ότι αλλάζει, και καταλαβαίνει ότι μόνο συλλογικά, μέσα από την πάλη και ματώνοντας θα χτίσουμε ένα καλύτερο αύριο. Το αύριο που μας αξίζει.

«N»: Τι σε εμπνέει να συνεχίζεις, παρά την ενδεχόμενη κριτική ή και πολεμική, να στέκεσαι στο πλευρό των αδυνάτων και όσων

έχουν ανάγκη στήριξης;

Πολύ απλά ζω σ' αυτόν τον κόσμο. Δεν μπορώ να κάνω ότι δεν βλέπω. Έχω ζήσει την απόρριψη, την απώλεια, την αδικία στην πέτσα μου και δεν μπορώ να ξεχάσω.

Με εμπνέει η ανάγκη του να μεταφέρω στις επόμενες γενιές την αλήθεια της εποχής μου μέσα απ' τα τραγούδια μου. Με εμπνέει η αγωνία στα μάτια του κόσμου για το τι θα ξημερώσει, η περηφάνεια και οι αγώνες τους. Η ελπίδα, ακόμα και όταν για κάποιους μοιάζει χαμένη.

Το λιγότερο που έχουμε να κάνουμε είναι να γράφουμε με αγάπη και να στεκόμαστε δίπλα σε όσους μας έχουν ανάγκη. Τέχνη χωρίς αλήθεια, τέχνη χωρίς ψυχή, τέχνη χωρίς θέση είναι απλώς διακόσμηση. Κι εμείς διακοσμητές δεν είμαστε.

«N»: Πώς μπορεί ο πολιτισμός, στον κόσμο της εμπορευματοποίησης και της κερδοφορίας, να εμπνεύσει και να παρακινήσει; Μέσα σε έναν κόσμο που όλα αγοράζονται και εξαγοράζονται, πρέπει να θυμόμαστε ένα πράγμα.

Ο πολιτισμός δεν είναι απλά ένα θέαμα. Ο πολιτισμός είναι έμπνευση, τρόπος ζωής και καθημερινότητα.

Αν η κάθε μέρα σου είναι μια μάχη, αυτό θα είναι και η έμπνευσή σου. Αυτό σε σπρώχνει στο να μη γίνεις κι εσύ ένα προϊόν της μουσικής βιομηχανίας, αλλά μια σπίθα που μπορεί να γίνει φωτιά.

Αυτό μπορείς να το καταφέρεις μόνο αν είσαι αληθινός, χωρίς πολλά πολλά — αρκεί να θυμάσαι πάντα ποιος είσαι και από πού ξεκίνησες.

4) Ένα μήνυμα προς τους νέους ανθρώπους; Πρέπει να είμαστε επικίνδυνοι, όχι βίαιοι, αλλά τα πιστεύω μας και οι ιδέες μας να μην τους αφήνουν να κοιμούνται ήσυχοι τα βράδια.

Να αγωνιζόμαστε με κάθε σπιθαμή της ύπαρξής μας για ό,τι μας ανήκει και για όσα δικαιούμαστε.

«N»: Ποιο ρόλο διαδραματίζει η τέχνη και ειδικά η στρατευμένη τέχνη, στις σημερινές συνθήκες που ο κόσμος απαξιώνει τα κοινά, στρέφεται στον ατομικισμό και αγνοεί τη σημασία της συλλογικής διεκδίκησης;

Η στρατευμένη τέχνη είναι αναγκαία.

Ο κόσμος κουράστηκε και παραιτήθηκε. Κρύβεται πίσω από τον ατομικισμό, γιατί πιστεύει ότι δεν υπάρχει κάτι που να αξίζει παλέψει. Γι' αυτό κάποιος πρέπει να φωνάζει όταν όλοι σιωπούν. Κάποιος πρέπει να δείχνει τον δρόμο όταν όλοι λοξοδρομούν.

Ο ΝΕΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Ολοκλήρωση της Διεθνούς Παιδικής Κατασκήνωσης "Colour Your Emotional Identity"

Το Παιδικό Κίνημα των ΕΔΟΝόπουλων υλοποίησε με επιτυχία την διεθνή ανταλλαγή νέων μέσω της παιδικής κατασκήνωσης, η οποία πραγματοποιήθηκε από τις 17 μέχρι τις 24 Ιουνίου στα Περβόλια Λάρνακας, με τίτλο «Colour Your Emotional Identity». Η ανταλλαγή αποτέλεσε συνεργασία ανάμεσα στο παιδικό κίνημα της ΕΔΟΝ και την Κομμουνιστική Νεολαία Πορτογαλίας, του παιδικού της τμήματος, Associação "Os Pioneiros de Portugal".

Με την υλοποίηση του έργου "Χρωμάτισε τη Συναισθηματική σου Ταυτότητα", στοχεύσαμε στην ενίσχυση της συναισθηματικής έκφρασης και της προσωπικής ανάπτυξης των νέων, δημιουργώντας ένα υποστηρικτικό και συμπεριληπτικό περιβάλλον που προάγει την αυτογνωσία, τη συνεργασία και την καλλιέργεια της προσωπικής ταυτότητας. Σε μια εποχή που οι άνθρωποι απομακρύνονται από τα αληθινά τους συναισθήματα λόγω των απαιτήσεων της καθημερινότητας, το έργο επιδίωξε να προσφέρει εργαλεία και διαδικασίες που θα βοηθήσουν τους νέους να επανασυνδεθούν με τον αυθεντικό τους εαυτό.

Οι δραστηριότητες της ανταλλαγής βασίστηκαν σε μεθόδους μη τυπικής μάθησης όπως βιωματικά εργαστήρια, παρουσιάσεις, συζητήσεις, παιχνίδια προσομοίωσης, δημιουργικές καλλιτεχνικές ασκήσεις και πολιτιστικές δράσεις. Επικεντρώθηκαν στη συναισθηματική ωρίμανση, την ενσυναίσθηση, την αυτοεκτίμηση, την επικοινωνία και τη συνεργασία. Έμφαση δόθηκε στην προσωπική έκφραση των συμμετεχόντων, ενισχύοντας τη μοναδική τους φωνή και την ικανότητά τους να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους.

Ένα βασικό στοιχείο του έργου ήταν η διαπολιτισμική αλληλεπίδραση και η πολυπολιτισμική συνύπαρξη, που ενίσχυσαν την κατανόηση και την αποδοχή της διαφορετικότητας, προωθώντας την ένταξη, την ισότητα και τη μαθησιακή κινητικότητα μέσα από τη συνεργασία και την κοινή εμπειρία. Από την πρώτη κιόλας μέρα της κατασκήνωσης, πραγματοποιήθηκαν δραστηριότητες γνωριμίας ώστε οι συμμετέχοντες να ενταχθούν άμεσα στο κλίμα και το πνεύμα της ανταλλαγής, με τη στήριξη των συντονιστών.

Το πρόγραμμα εμπλουτίστηκε με επισκέψεις ειδικών σε θέματα νεολαίας, ενώ μέσω των δραστηριοτήτων ενισχύθηκε η ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των νέων, η ηγετικότητα, η υπευθυνότητα και η ενεργός συμμετοχή στα κοινά. Στόχος ήταν η παροχή εργαλείων που θα βοηθήσουν τους νέους να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της καθημερινής ζωής και να αναπτύξουν κοινωνικές και πολιτικές δεξιότητες.

Η συμμετοχή στη διεθνή ανταλλαγή παρείχε στους νέους την ευκαιρία να εμπλακούν σε ζητήματα πέρα από τα όρια της τοπικής τους πραγματικότητας, ενισχύοντας την αλληλεγγύη και την ευαισθητοποίηση για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι και οι λαοί διεθνώς.

Η υλοποίηση τέτοιων πρωτοβουλιών αποτελεί σταθερό στόχο για την Οργάνωσή μας και τις συνεργαζόμενες οργανώσεις, αφού τέτοιου είδους ανταλλαγές δεν αποτελούν ένα μεμονωμένο γεγονός, αλλά σημείο

εκκίνησης για συστηματικότερη διεθνή συνεργασία. Με την ολοκλήρωση της ανταλλαγής, στόχος μας είναι η αξιοποίηση της αποκτηθείσας γνώσης, τόσο μέσα από εθνικές δραστηριότητες, όσο και μέσω κοινών δράσεων που θα προβάλλουν την αλληλεγγύη, την πολυπολιτισμικότητα και την ενεργό κοινωνική συμμετοχή των νέων.

DOUBLE THE COFFEE EXPERIENCE

POKKA

ΑΠΟΛΑΥΣΕ
2 ΝΕΕΣ
ΓΕΥΣΕΙΣ!

Distributed by:

**laiko cosmos
trading**
a world of tastes

Δικαίωμα ψήφου στα 17 – από την οπτική των μαθητών/τριών

Από θέση αρχής, οποιαδήποτε πολιτική και νομοθετική αλλαγή στοχεύει στην περαιτέρω εμπλοκή της νεολαίας στα κοινά, είναι θετική και καλοδεχούμενη. Η παραχώρηση του δικαιώματος του εκλέγειν από τα 17 έτη και η αυτόματη εγγραφή στον εκλογικό κατάλογο, δημιουργούν επιπλέον θετικές προϋποθέσεις για τη νέα γενιά να διαμορφώσει άποψη και να συνδιαμορφώνει με τη ψήφο της τις πολιτικές εξελίξεις του τόπου.

Όμως, παρά το θετικό πρόσημο, το μέτρο από μόνο του δεν αποτελεί ουσιαστική αλλαγή.

Η ανάπτυξη πολιτικής σκέψης στα σχολεία είναι μηδαμινή. Κατ' ακρίβεια, με τους Κανονισμούς Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων που ισχύουν σήμερα στα σχολεία, η πολιτικοποίηση χαρακτηρίζεται, περίπου, ως «κακή» συμπεριφορά των μαθητών, αντί να καλλιεργείται και να ενθαρρύνεται. Η ενασχόληση με τα κοινά αντιμετωπίζεται ως παράπτωμα το οποίο τιμωρείται μέχρι και με πειθαρχικά μέτρα, όπως αποβολές. Για να μη μιλήσουμε και για την κριτική σκέψη που είναι ο «φτωχός» συγγενής της εκπαίδευσης στην Κύπρο, αφού είναι το πρώτο θύμα που «θυσιάζεται» μπροστά στην τεράστια ύλη που βρίσκεται συσσωρευμένη στα αναλυτικά προγράμματα.

Το δικαίωμα ψήφου από τα 17 έτη θα παραμείνει ένα επικοινωνιακό πυροτέχνημα, αν δε συνοδευτεί και από εκπαιδευτικές τομές ώστε να διαμορφώσουμε πολίτες οι οποίοι, πέραν από το δικαίωμα της ψήφου, θα έχουν και τις γνώσεις και το κριτήριο για να πολιτευτούν σωστά.

Είναι πολλές οι φορές που η ΠΕΟΜ και η ΕΔΟΝ έχουν τοποθετηθεί για το ζήτημα και έχουμε προτείνει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Στις εκπαιδευτικές τομές που χρειάζεται να γίνουν, ξεχωρίζουν η επαναφορά του μαθήματος της Πολιτικής Αγωγής στα σχολεία, καθώς και η αναδιαμόρφωση της ύλης με τρόπο που να καλλιεργείται η κριτική σκέψη, τα δημοκρατικά αντανάκλαστα, η συναισθηματική νοημοσύνη και η ενεργός πολιτότητα.

- Παράλληλα, όπως προαναφέραμε, σύμφωνα με τους Κανονισμούς Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων, απαγορεύεται ο συνδικαλισμός και η πολιτικοποίηση των μαθητών και μαθητριών στα σχολεία. Την ίδια στιγμή, τα Κεντρικά Μαθητικά Συμβούλια, ενώ εκλέγονται από το σύνολο των μαθητών, αποκλείονται από τη διαμόρφωση εσωτερικών κανονισμών λειτουργίας των σχολείων. Θεωρούμε ότι τα πιο πάνω παραδείγματα έρχονται σε αντίθεση με τη φιλοσοφία της πρόθεσης της πολιτείας. Ένας μαθητής θα εκλέγει Πρόεδρο της Δημοκρατίας αλλά δεν έχει το δικαίωμα να εκλέγει Μαθητικά Συμβούλια που να έχουν το δικαίωμα συνδιαμόρφωσης, για παράδειγμα, της απόφασης για το θέμα της στολής;

Καθημερινά δίνουμε αγώνα για να αλλάξει και να γίνει πιο ανθρωποκεντρικό το σχολείο. Η πυξίδα που πρέπει να έχει ένα σύγχρονο σχολείο, όπως το οραματιζόμαστε, είναι ο άνθρωπος και οι ανάγκες του. Δε θέλουμε σχολεία που να εξοντώνουν αλλά να σε μορφώνουν πολύπλευρα, να σου δίνουν εφόδια να είσαι «χρήσιμος» για την κοινωνία, τον τόπο και το μέλλον.

•Μαθητικό Γραφείο ΕΔΟΝ

“

Το δικαίωμα ψήφου από τα 17 έτη θα παραμείνει ένα επικοινωνιακό πυροτέχνημα, αν δε συνοδευτεί και από εκπαιδευτικές τομές.

”

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Γ' Γυμνασίου

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ - ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Η ανάγκη δημιουργίας δημόσιων μουσικών σχολών στην Κύπρο

Με αφορμή την πλήρη κατάργηση των μουσικών τμημάτων από τα κυπριακά ιδιωτικά πανεπιστήμια, από τον Σεπτέμβριο του 2025.

Η απόφαση του Πανεπιστημίου Λευκωσίας να μην προσφέρει πλέον μουσικές σπουδές από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, σε συνέχεια της ανάλογης περσινής απόφασης του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου και σε συνάρτηση με το γεγονός ότι κανένα από τα δημόσια πανεπιστήμια της Κύπρου προσφέρει πτυχίο στις μουσικές σπουδές, φέρνει ξανά στην επιφάνεια ένα χρόνιο πρόβλημα: την υποβάθμιση της μουσικής παιδείας και γενικότερα, της μη επαρκούς στήριξης του πολιτισμού στη χώρα μας.

Παρόλο που, εδώ και χρόνια εφαρμόζεται με επιτυχία ο θεσμός των μουσικών λυκείων στην Κύπρο, η δημόσια εκπαίδευση δεν έχει δώσει ποτέ πραγματικές ευκαιρίες για την καλλιέργεια των μουσικών και άλλων μορφών τέχνης. Ως αποτέλεσμα, οι νέοι που αποφοιτούν από το λύκειο δεν έχουν άλλη επιλογή πέρα από την ιδιωτική εκπαίδευση. Λόγω των χαμηλών εσόδων που είχαν τα ιδιωτικά πανεπιστήμια από τα μουσικά τμήματα, από το 2025 αυτά καταργούνται.

Πώς γίνεται σε μια χώρα με τόσο πλούσια πολιτιστική παράδοση, με νέους γεμάτους ταλέντο και δημιουργικότητα, να μην υπάρχει ούτε μία σοβαρή δομή για ανώτατες μουσικές σπουδές; Πώς περιμένουμε να αναπτυχθεί η πολιτιστική ταυτότητα της Κύπρου όταν δεν παρέχουμε τα απαραίτητα μέσα στους νέους που επιθυμούν να σπουδάσουν μουσική στον τόπο τους;

Η απουσία μουσικών σχολών και πανεπιστημιακών προγραμμάτων οδηγεί αναπόφευκτα σε φυγή ταλέντων στο εξωτερικό. Οι νέοι που επιθυμούν να γίνουν μουσικοί, συνθέτες, μουσικοπαιδαγωγοί ή ερευνητές στον χώρο της μουσικής είναι πλέον υποχρεωμένοι να αναζητήσουν σπουδές στο εξωτερικό με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε κόστος, δυσκολίες και - συχνά - μόνιμη μετανάστευση. Δυστυχώς, ζούμε σε μια χώρα όπου η οικονομική κατάσταση δεν επιτρέπει την άνετη διαβίωση στο εξωτερικό. Καθημερινά βιώνουμε την επιβεβαίωση της οικονομικής εξαθλίωσης.

Ταυτόχρονα, αυτή η εξέλιξη καταδεικνύει την ευρύτερη έλλειψη πολιτιστικής στρατηγικής στην Κύπρο. Η μουσική, όπως και οι υπόλοιπες τέχνες, παραμένει στο περιθώριο των κρατικών προτεραιοτήτων, χωρίς ουσιαστική στήριξη, χωρίς υποδομές και χωρίς μακροπρόθεσμο σχεδιασμό. Ο πολιτισμός δεν είναι πολυτέλεια· είναι θεμέλιο της κοινωνίας, της εκπαίδευσης και της δημοκρατίας. Κι όμως, στην πράξη αντιμετωπίζεται ως κάτι δευτερεύον.

Είμαστε ένας μικρός τόπος, στον οποίο οι άνθρωποι διεκδικούν και έχουν ανάγκη να νιώθουν τον σεβασμό, την αλληλεγγύη και την ενσυναίσθηση - ανθρώπινες αξίες που καλλιεργούνται μέσα από τις τέχνες και ειδικότερα, τη μουσική. Η μουσική δεν είναι απλώς μία μορφή τέχνης ή ψυχαγωγίας. Είναι και ένα μέσο διαμόρφωσης αξιών και ανάπτυξης προσωπικότητας. Πώς, λοιπόν, μπορεί η κυπριακή κοινωνία να καλλιεργήσει τις αξίες της παιθαρχίας, της ελευθερίας έκφρασης και της δημιουργικότητας, όταν δεν δίνεται η δυνατότητα φοίτησης σε πανεπιστημιακά τμήματα μουσικολογίας;

Η έλλειψη συνεκτικού νομοθετικού πλαισίου για τη λειτουργία ιδιωτικών σχολών μουσικής στην Κύπρο έχει οδηγήσει σε αταξία και προβλήματα ποιότητας. Η Επιτροπή Παιδείας της Βουλής έχει αναγνωρίσει την ανάγκη για τη θέσπιση ενός ενιαίου νομικού πλαισίου που θα ρυθμίζει τη λειτουργία των ιδιωτικών μουσικών σχολών, διασφαλίζοντας την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Η δημιουργία μουσικών σχολών, τόσο σε επίπεδο δευτεροβάθμιας όσο και ανώτατης εκπαίδευσης, δεν είναι απλώς αναγκαία, είναι επιτακτική. Η Κύπρος έχει τη δυνατότητα να αναδειχθεί σε κέντρο μουσικών σπουδών στην ευρύτερη περιοχή, προσελκύοντας φοιτητές και ακαδημαϊκούς, ενισχύοντας την πολιτιστική της εξωστρέφεια και ενδυναμώνοντας το εγχώριο δυναμικό.

Δεν είναι θέμα αριθμών είναι θέμα προτεραιοτήτων. Αν πραγματικά πιστεύουμε ότι ο πολιτισμός είναι δύναμη, αν θέλουμε οι επόμενες γενιές να μεγαλώσουν σε ένα περιβάλλον που προάγει την αισθητική, την έκφραση και τη δημιουργία, τότε οφείλουμε να απαιτήσουμε την άμεση επανένταξη των μουσικών σπουδών στα πανεπιστήμια, τη δημιουργία Εθνικής Σχολής Μουσικής και τη γενναία και ουσιαστική στήριξη του πολιτισμού μέσα από πολιτικές με μακροπρόθεσμο όραμα. Αλλιώς, θα συνεχίσουμε να μιλούμε για πολιτισμό, χωρίς να τον έχουμε.

•Εβελίνα Καυκαλία
Τοπική Επιτροπή ΕΔΟΝ Αθήνας

“
Ο πολιτισμός δεν είναι πολυτέλεια· είναι θεμέλιο της κοινωνίας, της εκπαίδευσης και της δημοκρατίας.
”

Εκστρατεία ΑΚΕΛ: ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΜΠΡΟΣΤΑ

Σε μια περίοδο που οι δείκτες της οικονομίας στην Κύπρο παρουσιάζουν θετικά πρόσημα και η κυβέρνηση μιλά για «ισχυρή ανάπτυξη», η πραγματικότητα για τη μεγάλη πλειοψηφία των εργαζομένων παραμένει ζοφερή. Οι μισθοί μένουν στάσιμοι, το κόστος ζωής αυξάνεται και οι νέοι καλούνται να ζήσουν πιο δύσκολα απ' ό,τι η προηγούμενη γενιά, παρ' όλο που διαθέτουν περισσότερα προσόντα και δεξιότητες. Η αντίφαση αυτή δεν είναι τυχαία - είναι το αποτέλεσμα πολιτικών επιλογών που εξυπηρετούν τους λίγους, σε βάρος των πολλών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, το ΑΚΕΛ εγκαινιάσε εδώ και μερικό διάστημα μια νέα παγκύπρια εκστρατεία με στόχο να αναδείξει τα προβλήματα των εργαζομένων, να ενισχύσει τους αγώνες τους και να καταθέσει προτάσεις που διεκδικούν μια δίκαιη αναδιανομή του πλούτου. Γιατί, ανάπτυξη χωρίς δικαιώματα είναι ανάπτυξη για τους λίγους.

Ποιους αφορά η εκστρατεία;

Η εκστρατεία που εγκαινιάσε το ΑΚΕΛ αφορά πρωτίστως τον κόσμο της εργασίας, τους ανθρώπους που ζουν από τον μισθό τους, που παλεύουν καθημερινά για να τα βγάλουν πέρα, που συχνά δουλεύουν σε επισφαλείς ή κακοπληρωμένες θέσεις χωρίς συλλογική προστασία. Αφορά τους νέους εργαζόμενους, που παρότι διαθέτουν προσόντα και δεξιότητες, συναντούν μπροστά τους τοίχους αντί για ευκαιρίες. Αφορά τις γυναίκες, που υπομένουν άνισες αμοιβές και πολλαπλά βάρη. Αφορά όσους δουλεύουν με προσωπικά συμβόλαια, χωρίς συνδικάτο, χωρίς επαρκή κατοχύρωση, χωρίς φωνή.

Αυτή η εκστρατεία δεν εξαιρεί κανέναν που εργάζεται: απευθύνεται σε όλους όσους νιώθουν ότι η εργασία τους δεν αποδίδει τη ζωή που δικαιούνται. Στοχεύει να ενισχύσει αυτούς που έχουν περισσότερη ανάγκη για στήριξη και να ενώσει τις φωνές των εργαζομένων σε ένα κοινό αίτημα: δουλειά με αξιοπρέπεια, δικαιώματα και προοπτική.

Γιατί γίνεται η εκστρατεία;

Το ΑΚΕΛ, αντιλαμβανόμενο τις συνθήκες και την αναγκαιότητα που πηγάζει από την ίδια την πραγματικότητα των εργαζομένων, ξεκίνησε αυτή την εκστρατεία για να αναδείξει τα προβλήματα, να προτείνει λύσεις και να πιέσει την κυβέρνηση για την υλοποίησή τους.

Η εκστρατεία φιλοδοξεί να ανοίξει έναν πραγματικό διάλογο με τους εργαζόμενους, στους χώρους δουλειάς και στις γειτονιές, να καταγράψει τις ανάγκες, να ενισχύσει τη φωνή τους και να συγκρουστεί με τις ανισότητες. Γίνεται για να πάψει η φωνή των εργαζομένων να είναι «δεύτερη είδηση». Για να ακουστεί ξεκάθαρα ότι υπάρχει και άλλος δρόμος με κοινωνική δικαιοσύνη, κατοχυρωμένα δικαιώματα και πολιτικές που στηρίζουν τον άνθρωπο της εργασίας.

Τι θέλουμε να πετύχουμε με την εκστρατεία;

Στόχος της εκστρατείας είναι να μετατρέψει τη φωνή των εργαζομένων σε δύναμη αλλαγής. Θέλουμε να θέσουμε στο επίκεντρο του δημόσιου διαλόγου τη σημασία των εργασιακών δικαιωμάτων, της δίκαιης αμοιβής και της κοινωνικής προστασίας. Θέλουμε να καταρρίψουμε την αντίληψη πως οι χαμηλοί μισθοί και η εργασιακή ανασφάλεια είναι «αναγκαίο κακό» της οικονομίας και να αποδείξουμε πως πρόοδος σημαίνει βελτίωση της ζωής των πολλών, όχι πλουτισμός των λίγων.

Η εκστρατεία επιδιώκει επίσης να συσπειρώσει τους εργαζόμενους, να τους ενθαρρύνει να οργανωθούν, να διεκδικήσουν, να γνωρίσουν τα δικαιώματά τους. Παράλληλα, λειτουργεί ως πολιτική πίεση προς την κυβέρνηση για να προχωρήσει σε άμεσες και ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις στον κατώτατο μισθό και στην εφαρμογή των συλλογικών συμβάσεων.

ΑΤΑ για ΟΛΟΥΣ

Στον ιδιωτικό τομέα, όπου η εργασιακή ασυδοσία συχνά συγκαλύπτεται κάτω από τον όρο «ευελιξία», χιλιάδες εργαζόμενοι λαμβάνουν μισθούς που δεν επαρκούν ούτε για τα στοιχειώδη. Ο εθνικός κατώτατος μισθός παραμένει καθηλωμένος, ενώ η Κύπρος είναι η μοναδική χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση που δεν προχώρησε σε αύξησή του τη φετινή χρονιά. Παράλληλα, η αγοραστική του δύναμη μειώθηκε κατά σχεδόν 3%, αφήνοντας τους εργαζόμενους εκτεθειμένους σε ένα περιβάλλον συνεχούς ακρίβειας. Η εργασία μερικής απασχόλησης ή η μη ωριαία απόδοση του μισθού, επιτρέπει την εργοδοτική εκμετάλλευση, με υπερωρίες που δεν αμείβονται και ωράρια που ξεπερνούν κάθε λογική. Σε αυτό το πλαίσιο, η Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή (ΑΤΑ) αναδεικνύεται ως κρίσιμο εργαλείο προστασίας της αγοραστικής δύναμης των μισθών. Το ΑΚΕΛ ζητά την καθιέρωση της ωριαίας απόδοσής της και την καθολική εφαρμογή της ΑΤΑ στον ιδιωτικό τομέα. Η αξιοπρέπεια στην εργασία δεν μπορεί να εξαρτάται από τη διάθεση του εκάστοτε εργοδότη, ούτε να θυσιάζεται στο όνομα της «ανταγωνιστικότητας».

συλλογικές
συμβάσεις εργασίας

η ασπίδα
των εργαζομένων

“

**Η εκστρατεία του ΑΚΕΛ
δεν είναι μια στιγμιαία
δράση· είναι ένα
προσκλητήριο συμμετοχής,
αντίστασης και συλλογικής
διεκδίκησης.**

”

Συλλογικές συμβάσεις

Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας αποτελούν το πιο αποτελεσματικό μέσο για τη θωράκιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, προσφέροντας ασφάλεια, σταθερότητα και καλύτερες απολαβές. Παρ' όλα αυτά, στον κυπριακό ιδιωτικό τομέα, λιγότεροι από το 25% των εργαζομένων καλύπτονται σήμερα από συλλογική σύμβαση, ενώ οι υπόλοιποι παραμένουν εκτεθειμένοι σε ατομικά συμβόλαια, χωρίς διαπραγματευτική ισχύ. Αυτό πρέπει να αλλάξει άμεσα, με τη νομοθετική κατοχύρωση της υποχρεωτικής εφαρμογής των βασικών όρων των ΣΣΕ από όλους τους εργοδότες. Παράλληλα, ζητείται να συνδεθεί κάθε μορφή δημόσιας επιχορήγησης με την ύπαρξη και τήρηση συλλογικής σύμβασης στην επιχείρηση. Μια ακόμη ουσιαστική πρόταση είναι η

δυνατότητα επέκτασης μιας σύμβασης, μέσω διατάγματος του αρμόδιου υπουργού, ώστε να καλύπτει και άλλους συναφείς κλάδους ή επαγγελματικές κατηγορίες. Αν δεν επεκταθεί η συλλογική προστασία στον ιδιωτικό τομέα, οι εργαζόμενοι θα παραμένουν ανοχύρωτοι απέναντι στην αυθαιρεσία.

Τίποτα δεν χαρίζεται!

Η εκστρατεία του ΑΚΕΛ δεν είναι μια στιγμιαία δράση· είναι ένα προσκλητήριο συμμετοχής, αντίστασης και συλλογικής διεκδίκησης. Θέλουμε να βρεθούμε δίπλα στους εργαζόμενους, να τους ακούσουμε, να καταγράψουμε τις αγωνίες τους και να χτίσουμε μαζί τους ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο. Να δώσουμε ξανά φωνή σε εκείνους που καθημερινά κουβαλούν το βάρος της οικονομίας, αλλά μένουν στο περιθώριο των αποφάσεων. Γιατί η πρόοδος δεν είναι αριθμοί, είναι οι ζωές των ανθρώπων. Και η πραγματική ευημερία δεν μπορεί να χτιστεί πάνω στην εργασιακή ανασφάλεια και τη σιωπή. Καλούμε κάθε εργαζόμενο, κάθε νέο και νέα, κάθε άνθρωπο που πιστεύει στην κοινωνική δικαιοσύνη, να σταθεί μαζί μας. Να διεκδικήσουμε, να αντισταθούμε, να οργανωθούμε. Γιατί τίποτα δεν μας χαρίζεται - όλα κατακτιούνται. Και ήρθε η ώρα να τα ξανακερδίσουμε.

•Κυριάκος Χρίστου
Τ.Ο. Νέων Εργαζομένων ΕΔΟΝ Κιτίου

Από την ΕΟΚΑ Β' στο ΕΛΑΜ:

Η πορεία της ακροδεξιάς στο νησί μας έχει μια μακρά ιστορία η οποία εκτείνεται πριν από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στόχος του άρθρου είναι να αντιπαραβάλει την ιστορία της ακροδεξιάς της περιόδου 1960-1974, εστιάζοντας κυρίως στην ΕΟΚΑ Β', με την ακροδεξιά του σήμερα, η οποία κατά κύριο λόγο στεγάζεται κάτω από το Εθνικό Λαϊκό Μέτωπο (ΕΛΑΜ) και όχι μόνο.

Οργάνωση Ακρίτας, Πατριωτικό Μέτωπο και ΕΟΚΑ Β'

Είναι σημαντικό να αντιληφθούμε πως η ΕΟΚΑ Β', η οποία αποτελεί το κατεξοχήν παράδειγμα ακροδεξιάς οργάνωσης στην Κύπρο, δεν ήταν η πρώτη έκφραση της κυπριακής ακροδεξιάς. Ήταν το πιο οργανωμένο παράδειγμα αλλά αξίζει να αντιληφθούμε εν συντομία από που προέκυψε, μέσα από μια ιστορική αναδρομή της πορείας της ελληνοκυπριακής ακροδεξιάς.

Η κυπριακή κοινωνία, σε μεγάλο βαθμό, ειδικά μετά την ίδρυση του ΑΚΕΛ το 1941, το οποίο ως κόμμα ήταν πολύ πιο μαζικό από το Κομμουνιστικό Κόμμα Κύπρου, ήταν χωρισμένη ανάμεσα στον Εθνικόφρονες που συσπειρώνονταν γύρω από την Εθναρχία και στον κόσμο ο οποίος υποστήριζε ή ήταν μέλος του ΑΚΕΛ ή της ΠΕΟ. Σε αυτό το πλαίσιο η πρώτη διαφοροποίηση αφορούσε το θέμα της Ένωσης και τη στρατηγική που θα έπρεπε να ακολουθήσει η ελληνοκυπριακή πλευρά, με το ΑΚΕΛ να στηρίζει τη σταδιακή πορεία μέσω της αυτοδιάθεσης και την Εθναρχία να καταφεύγει στην επιλογή του ένοπλου αγώνα, βάζοντας μάλιστα και τον Γεώργιο Γρίβα Διγενή, γνωστό αντικομμουνιστή, ως στρατιωτικό αρχηγό της ΕΟΚΑ. Μέρος της σκοτεινής πλευράς του αγώνα της ΕΟΚΑ, περιλαμβάνει και δολοφονίες μελών του ΑΚΕΛ και ανθρώπων της Αριστεράς.

Το ρήγμα εντός της ελληνοκυπριακής δεξιάς που καθόρισε και την πορεία της ακροδεξιάς δημιουργήθηκε προς το τέλος του 1959 με τη διαφωνία Γρίβα-Μακαρίου σε σχέση με τις συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου. Οι Συμφωνίες δεν έγιναν αποδεκτές από τους γριβικούς και υπήρξε έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των δύο ηγετών της ΕΟΚΑ. Αν και προσπεράστηκε σε πρώτη φάση, ήταν βασικό χαρακτηριστικό του ανταγωνισμού τους τα επόμενα χρόνια, ενώ και στην επαύριον της ανεξαρτησίας οι αντιπαλότητες Μακαριακών και Γριβικών γίνονταν πολλές φορές βίαιες. Οι δικαιοδικές ταραχές του 1963-64 έδωσαν τη δυνατότητα συσπείρωσης ενάντια σε έναν κοινό εχθρό, επανάφεραν τον Γρίβα στο νησί και μέχρι και την επίθεση στον τουρκοκυπριακό θύλακα της Κοφίνου το 1967, υπήρξε εκκευρία μεταξύ Μακαρίου-Γρίβα. Η αποχώρηση του Γρίβα λόγω των γεγονότων της Κοφίνου έβαλε τα πράγματα σε μια πορεία αμετάκλητης σύγκρουσης, καθώς και ο Μακάριος πλέον εγκατέλειψε την ιδέα της Ένωσης, φέρνοντας τον έτσι σε σύγκρουση με τους καθαρά Ενωτικούς που συσπειρώθηκαν γύρω από τον Γρίβα.

Η άνοδος και της Χούντας των συνταγματαρχών, ήδη από τον Απρίλη του 1967, λειτούργησε ενισχυτικά προς την τάση σύγκρουσης Μακαρίου - Γρίβα, που σε μεγάλο βαθμό ήταν και σύγκρουση Αθήνας και Λευκωσίας.

Σε πρώτο βαθμό δημιουργήθηκε η παράνομη οργάνωση «Εθνικό Μέτωπο», στα τέλη του 1968. Οι στόχοι της οργάνωσης είναι σε μεγάλο βαθμό συγχυσμένοι, καθώς αρχικά εμφανίζεται ως μακαριακή οργάνωση που αποσκοπεί όμως στην Ένωση, αλλά με έντονο αντικομμουνιστικό χαρακτήρα. Οι επιθέσεις της κατά μελών της κυβέρνησης, του ΑΚΕΛ και η απόπειρα δολοφονίας του τότε αρχηγού της Αστυνομίας, Χαράλαμπου Χασάπη, δείχνουν ένα μάλλον αντιμακαριακό χαρακτήρα. Η πιο ακραία ομάδα, εντός του Εθνικού Μετώπου, ο «Ιερός Λόχος» κατάφερε στις 23 Μαΐου 1968 να καταλάβει τον κεντρικό αστυνομικό σταθμό της Λεμεσού και να κλέψει όπλα και αυτοκίνητα. Σύντομα όμως, ελέω και των εσωτερικών τριγμών, αλλά και των κτυπημάτων που κατάφερε η κυπριακή κυβέρνηση, το «Εθνικό Μέτωπο» διαλύθηκε.

Φτάνουμε έτσι στην ΕΟΚΑ Β', η οποία ιδρύθηκε από τον Γρίβα στα τέλη του 1971. Ο Γρίβας έφτασε μυστικά στην Κύπρο στις 31 Αυγούστου 1971 με σκοπό την ίδρυση της οργάνωσης, η οποία έφερε στους κόλπους της τα πιο ακραία στοιχεία από τον αγώνα της ΕΟΚΑ. Η ΕΟΚΑ Β' ήταν σε κάποιο βαθμό οργανωμένη πριν από την κάθοδο του Γρίβα στο νησί κι έτσι αυτή επιτάχυνε την οργάνωση και τη δράση της. Η ΕΟΚΑ Β' είχε προσπαθήσει να οργανωθεί στα πρότυπα της ΕΟΚΑ, αλλά δεν μπόρεσε ουσιαστικά να το πετύχει, καθώς ο Γρίβας και η οργάνωση δεν είχαν τη στήριξη ούτε της πλειονότητας των αγωνιστών, ούτε και του λαού. Είχε όμως την υποστήριξη της Χούντας.

Μετά από μια αποτυχημένη προσπάθεια συνεννόησης μεταξύ Μακαρίου και Γρίβα από τις αρχές μέχρι και το καλοκαίρι του 1972, στην οποία ο Μακάριος αρνήθηκε την απαίτηση του Γρίβα να παραιτηθεί από την Προεδρία και να κηρύξει νέο αγώνα για Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, αποφασίστηκε η έναρξη ένοπλου αγώνα εναντίον του κράτους. Σε αυτό το πλαίσιο, είχαμε δολοφονίες πολιτών, επιθέσεις σε αστυνομικούς σταθμούς και απαγωγή του Υπουργού Δικαιοσύνης, Χρίστου Βάκη. Η σύλληψη του υπαρχηγού της ΕΟΚΑ Β', Σταύρου Σταύρου - Σύρου και η ανακάλυψη εγγράφων που παρουσιάζουν σχέδιο πραξικοπήματος, το λεγόμενο «Σχέδιο Απόλλων» με την υποστήριξη της Χούντας τον Αύγουστο του 1973, δείχνουν τις προθέσεις της ΕΟΚΑ Β' για κατάλυση του πολιτεύματος. Παράλληλα, τον Οκτώβριο του 1973 η ΕΟΚΑ Β' κάνει απόπειρα εναντίον της ζωή του Μακαρίου στον Άγιο Σέργιο Αμμοχώστου.

Τον Ιανουάριο του 1974 ο Γρίβας άφησε την τελευταία του πνοή και ανέλαβε την ηγεσία της οργάνωσης ο αξιωματικός Γεώργιος Καρούσος, ο οποίος θεωρείτο ένα από τα πιο μετριοπαθή άτομα εντός της οργάνωσης, καθώς θεωρούσε πως η παραστρατιωτική δράση πρέπει να σταματήσει και να εστιάσουν στον πολιτικό αγώνα. Μέχρι τον Μάρτιο του 1974 ο Καρούσος είχε χάσει τον έλεγχο της οργάνωσης από τα πιο σκληροπυρηνικά στοιχεία της. Παράλληλα, η Χούντα του Ιωαννίδη είχε πλέον μεγαλύτερο έλεγχο πάνω στην ΕΟΚΑ Β', διορίζοντας τον αξιωματικό Νάσο Σκλαβενίτη ως ηγέτη της.

Η ΕΟΚΑ Β', παρά το ότι συνέχισε την εγκληματική δράση της, ουσιαστικά παρέπαιε, καθώς μεγάλο κομμάτι της ηγεσίας της εγκατέλειψε την Κύπρο, όπως ο Σύρος και ο Καρούσος. Το Εφεδρικό Σώμα, που είχε δημιουργηθεί για να αντιπαλέψει την ΕΟΚΑ Β', κατάφερε σημαντικές επιτυχίες εναντίον της, συμπεριλαμβανομένης της σύλληψης του τομεάρχη Λεμεσού, Λευτέρη Παπαδόπουλου. Η εκδήλωση και η επικράτηση του πραξικοπήματος έδωσαν για λίγο χρονικό διάστημα νέα ζωή στην οργάνωση, αλλά ουσιαστικά με την επάνοδο του Μακαρίου το κεφάλαιο της ΕΟΚΑ Β' έκλεισε, με αρκετά από τα στελέχη της να γίνονται μέρος του Δημοκρατικού Συναγερμού που ιδρύθηκε από τον Γλαύκο Κληρίδη το 1976.

Η ακροδεξιότητα στην Κύπρο τότε και τώρα

Η ακροδεξιότητα σήμερα: η άνοδος του ΕΛΑΜ

Παρά το ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός στέγαζε τα μέλη της ΕΟΚΑ Β' και τους απογόνους τους, ως κόμμα προσπάθησε να πλασαριστεί ως ένα φιλελεύθερο δεξιό κόμμα, αφήνοντας ένα κενό στην (απόλυτη συντηρητική) δεξιά του. Το ΕΛΑΜ ήρθε να καλύψει αυτό το κενό το 2008 και συνδέθηκε στενά, ιδεολογικά και οργανωτικά, με τη Χρυσή Αυγή, η οποία έχει πλέον χαρακτηριστεί ως εγκληματική οργάνωση από την ελληνική δικαιοσύνη.

Ο Πρόεδρος του ΕΛΑΜ, Χρίστος Χρίστου, σε κάποιες από τις πρώτες του δηλώσεις είχε αποκαλύψει πως η οργάνωση δρούσε ως παρακλάδι της Χρυσής Αυγής στην Κύπρο και πως αρχικά ήθελαν το κόμμα τους να ονομαστεί «Χρυσή Αυγή Κύπρου». Εξάλλου, αρκετά ηγετικά στελέχη του ΕΛΑΜ, μεταξύ των οποίων και ο πρόεδρος του αλλά και ο ευρωβουλευτής Γεώργιος Γεώργιος, υπήρξαν μέλη της Χρυσής Αυγής στην Ελλάδα.

Το ΕΛΑΜ, όπως και άλλα σύγχρονα ακροδεξιά κόμματα σαν το Φιντέξ (Ουγγαρία), τη Χρυσή Αυγή και τα Αδέρφια της Ιταλίας, μπορεί να χαρακτηριστεί ως «μεταφασιστικό». Ο μεταφασισμός είναι μια εξελιγμένη μορφή φασιστικής ιδεολογίας που αποφεύγει την ανοιχτή ταύτιση με το ιστορικό φασιστικό παρελθόν (π.χ. Μουσολίνι, Χίτλερ). Ο όρος «μεταφασισμός» χρησιμοποιήθηκε από ιστορικούς και πολιτικούς επιστήμονες, όπως ο G. M. Tamás και ο Roger Griffin, για να περιγράψουν τα φαινόμενα μετά το 1945 που συνδέονται ιστορικά και ιδεολογικά με τον φασισμό, αλλά δεν είναι τέτοια.

Παράλληλα, ενώ τόσο το ιταλικό όσο και το ναζιστικό κόμμα είχαν μια ιδεολογική βάση, στηριζόμενη βέβαια σε μισάνθρωπες αντιλήψεις, με θεωρητικούς όπως τον Carl Schmitt και τον Giovanni Gentile, τα μεταφασιστικά κόμματα δεν έχουν μια στέρεη ιδεολογική βάση, στηριζόμενη κυρίως σε ένα λαϊκίστικο λόγο. Παρόλα αυτά, τα μεταφασιστικά κόμματα και κινήματα διατηρούν βασικές αξίες και πρακτικές των φασιστικών και ναζιστικών ιδεολογιών όπως:

- αυταρχισμός,
- υπερεθνικισμός,
- ρατσισμός και ξενοφοβία,
- αντιδημοκρατική ή αντιφιλελεύθερη ρητορική,
- λαϊκισμός,
- απόρριψη της διαφορετικότητας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,
- χρήση «τάξης» και «ασφάλειας» ως υπέρτατες αξίες.

Τα μεταφασιστικά κόμματα συνήθως προσπαθούν να λειτουργούν φαινομενικά μέσα σε δημοκρατικά πλαίσια (π.χ. κοινοβουλευτισμός), προσπαθώντας να φανούν «νόμιμα» και «πατριωτικά». Παράλληλα όμως, διατηρούν και τάγματα εφόδου, όπως έδειξαν οι δολοφονικές επιθέσεις σε μετανάστες και αντιφασίστες, ειδικά στην περίπτωση της Χρυσής Αυγής.

Το ΕΛΑΜ έχει τα πιο πάνω χαρακτηριστικά, καθώς υιοθετεί έναν έντονα εθνικιστικό και λαϊκίστικο λόγο, προβάλλοντας θέσεις υπέρ της εθνοκεντρικής ενότητας, κατά της πολυπολιτισμικότητας και της μετανάστευσης, και υποστηρίζοντας μία σκληρή στάση στο Κυπριακό. Το ΕΛΑΜ αρνείται την επίλυση του Κυπριακού στη βάση της διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας, την οποία θεωρεί «ρατσιστική» και «προδοτική», και προωθεί την ιδέα της Ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα ή, εναλλακτικά, την πλήρη εθνική κυριαρχία χωρίς συμβιβασμούς με την τουρκοκυπριακή πλευρά.

Η ιδεολογική φυσιογνωμία του ΕΛΑΜ φέρει πολλά χαρακτηριστικά μεταφασιστικών κινήσεων. Δεν ακολουθεί πλήρως το κλασικό φασιστικό πρότυπο της δεκαετίας του 1930 αλλά αναπροσαρμόζει τα εθνικιστικά και αυταρχικά στοιχεία σε ένα σύγχρονο πολιτικό πλαίσιο. Υιοθετεί σύμβολα, τελετουργίες και ρητορική που θυμίζουν φασιστικά κινήματα του παρελθόντος, αλλά ταυτόχρονα επιδιώκει πολιτική νομιμοποίηση μέσω της κοινοβουλευτικής συμμετοχής.

Το μεταφασιστικό στοιχείο στο ΕΛΑΜ εντοπίζεται κυρίως στον τρόπο που αναπαράγει τη ρητορική μίσους απέναντι σε μετανάστες, μειονότητες και πολιτικούς αντιπάλους, καθώς και στη χρήση της εθνικής ταυτότητας ως εργαλείου αποκλεισμού.

Η ρητορική περί «εθνικής καθαρότητας» και η στοχοποίηση των «εσωτερικών εχθρών» είναι τυπικά χαρακτηριστικά του μεταφασιστικού φαινομένου. Παράλληλα, επιδιώκει να εκμεταλλευτεί τη λαϊκή δυσαρέσκεια για την οικονομική κρίση, την ανασφάλεια και τη διαφθορά για να ενισχύσει τη θέση του ως «αντιφασιστικού» φορέα.

“

Η ιδεολογική φυσιογνωμία του ΕΛΑΜ φέρει πολλά χαρακτηριστικά μεταφασιστικών κινήσεων.

”

Η απάντηση των υπόλοιπων πολιτικών δυνάμεων και της κοινωνίας απέναντι στο ΕΛΑΜ ποικίλλει. Ενώ το ΑΚΕΛ καταγγέλλει το ΕΛΑΜ ως ένα καθαρά φασιστικό και επικίνδυνο, άλλα κόμματα όπως το ΔΗΣΥ, το ΔΗΚΟ, και η ΕΔΕΚ τηρούν πιο ουδέτερη στάση, υιοθετώντας προτάσεις ταυτόσημες ή παρόμοιες, ειδικά στο θέμα του μεταναστευτικού. Παράλληλα, υπάρχουν ενδείξεις πως το ΕΛΑΜ εργαλειοποιεί τους συνδέσμους οπαδών των δεξιών ποδοσφαιρικών σωματείων της Κύπρου ως πηγή άντλησης στελεχών τα οποία να μπορούν να λειτουργήσουν και ως τάγματα εφόδου, με ανάλογο τρόπο με αυτό της Χρυσής Αυγής. Αν και προς το παρόν δεν υπάρχουν ξεκάθαρες αποδείξεις, ανάλογες πρακτικές με αυτές της Χρυσής Αυγής, τις οποίες γνωρίζει η ηγεσία του ΕΛΑΜ λόγω της τριβής της με την οργάνωση, είδαμε τόσο στα πογκρόμ της Χλώρακας και της Λεμεσού εναντίον των μεταναστών, αλλά και στην πρόσφατη επίθεση το οίκημα των Λαϊκών Οργανώσεων στη Λακατάμια και πιθανότατα και στην πρόσφατη βομβιστική επίθεση στον πολυχώρο πολιτισμού «Μικρή Άρκτος».

Συμπερασματικά, το ΕΛΑΜ αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα μεταφασιστικού κόμματος στο κυπριακό πολιτικό τοπίο. Η ανάλυση της δράσης και της ιδεολογίας του είναι απαραίτητη για την κατανόηση της ανόδου της άκρας δεξιάς και των κοινωνικών διεργασιών που τη γεννούν και την τροφοδοτούν. Η ιδεολογική συγγένεια με την προδοτική ΕΟΚΑ Β' είναι εμφανής τόσο στην κοινή στοχοποίηση των δημοκρατικών ανθρώπων, της Αριστεράς και των μεταναστών, και εν τέλει, στη ψευδαίσθηση επίτευξης Ένωσης με την Ελλάδα, μιας ιδέας ανεδάφικης, η οποία είχε καταστροφικές συνέπειες για τον τόπο.

•Δρ. Αλέξανδρος Ζαχαριάδης
Διεθνολόγος και Ερευνητικός Συνεργάτης του Πανεπιστημίου Κύπρου και του Ελληνικού Παρατηρητηρίου του London School of Economics

Απ' όλο τον κόσμο, «για τον καινούριο κόσμο» Η Διεθνούπολη του 37ου Παγκύπριου Φεστιβάλ Νεολαίας και Φοιτητών

Η διεθνής κατάσταση

Η ανθρωπότητα διέρχεται την περίοδο αυτή, ξανά, μέσα από το έρεβος της ιμπεριαλιστικής βαρβαρότητας. Σε ολόκληρο τον πλανήτη, νέα πολεμικά μέτωπα προκύπτουν διαρκώς, την ίδια ώρα που οι υπάρχουσες συγκρούσεις οξύνονται. Νέα κράτη εισέρχονται σε κούρσες εξοπλισμών και οι λαοί ανά το παγκόσμιο γίνονται βορρά στις δολοφονικές μηχανές των ιμπεριαλιστών και των συμφερόντων τους.

Την περίοδο αυτή, καταγράφονται ανά το παγκόσμιο δεκάδες ανοικτά μέτωπα ένοπλων συγκρούσεων διαφόρων μορφών και βαθμίδων. Σε διάφορες περιοχές του πλανήτη, από το Σουδάν μέχρι το Ιράν, από τη Μέση Ανατολή ως τη Λατινική Αμερική, οι λαοί συνεχίζουν να βιώνουν τις επιπτώσεις και την αστάθεια λόγω των ιμπεριαλιστικών επιβουλών και παρεμβάσεων. Μια τέτοια περίπτωση είναι το ότι τα τελευταία χρόνια, οι λαοί της Ρωσίας και της Ουκρανίας συνεχίζουν να είναι τα πραγματικά θύματα του πολέμου που μαίνεται στα ουκρανικά εδάφη. Την ίδια ώρα, NATO και Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχίζουν να ρίχνουν λάδι στη φωτιά του μακελειού, αδιαφορώντας τόσο για τις επιπτώσεις που βιώνουν τόσο οι ευρωπαϊκοί λαοί, όσο και ο ουκρανικός λαός.

Ακόμη, από το 2023 ολόκληρος ο πλανήτης παρακολουθεί σε ζωντανή μετάδοση τη γενοκτονία του παλαιστινιακού λαού και την προσπάθεια εκτοπισμού από τη γη τους, από το κράτος δολοφόνο-απαρτχάιντ του Ισραήλ. Δεκάδες χιλιάδες άμαχοι και παιδιά έχουν δολοφονηθεί τα δύο αυτά χρόνια από τη στρατιωτική μηχανή του Ισραήλ, με τον ΟΗΕ να αναφέρεται στη Γάζα ως «ένα νεκροταφείο παιδιών». Την ίδια ώρα, το Ισραήλ με πρακτικές βγαλμένες από τις πιο σκοτεινές σελίδες της ιστορίας της ανθρωπότητας, εμποδίζει την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στη Γάζα, απειλώντας ένα ολόκληρο λαό με γενοκτονία δια του λιμού, ενώ εκεί και όπου επιτρέπει την ανθρωπιστική βοήθεια αυτή μετατρέπεται σε παγίδα θανάτου. Βομβαρδισμένα σχολεία και νοσοκομεία πλαισιώνουν το σκηνικό αυτό. Μάλιστα, το τελευταίο διάστημα το Ισραήλ φανερώνει και τις ευρύτερες προθέσεις του να μετατρέψει ολόκληρη τη Μέση Ανατολή σε μια ζώνη θανάτου, με τις πυραυλικές επιθέσεις στο Ιράν και σε άλλα κράτη.

Η Διεθνούπολη φέτος

Μέσα στο πλαίσιο αυτό, το 37ο Φεστιβάλ της ΕΔΟΝ διεξάγεται υπό το σύνθημα «Πολεμάμε και Τραγουδάμε για το ψωμί, τη λευτεριά, και τον καινούριο κόσμο». Ένα σύνθημα που φέρει βαθύ νόημα στη περίοδο που διαβιούμε και συμπυκνώνει ότι οι στόχοι της λευτεριάς και της παγκόσμιας ειρήνης δεν μπορούν να είναι αποσυνδεδεμένα από την πάλη για τον καινούριο κόσμο.

Έτσι, για ακόμα μια φορά, στο πλαίσιο του φεστιβάλ υψώνεται περήφανα η γωνιά της Διεθνούπολης. Η Διεθνούπολη του φεστιβάλ είναι ο χώρος εκείνος στον

οποίο συγκεντρώνονται δεκάδες αδελφές οργανώσεις νεολαίας, οργανώσεις επαναστατικές, αντι-ιμπεριαλιστικές, εργατικές, οι οποίες μοιράζονται το όραμα του «καινούριου κόσμου». Οργανώσεις από κάθε μεριά της γης, την Ευρώπη, τις ΗΠΑ, την Ασία, τη φλεγόμενη Μέση Ανατολή κ.ο.κ. Η καθημιά με το δικό της ιστορικό και πολιτικό φορτίο, η καθημιά πρωτοστάτης στις υποθέσεις και τους αγώνες του λαού της. Εκεί, στη Διεθνούπολη, νέοι και νέες από κάθε περιοχή του πλανήτη συζητούμε, ζυμώνομαστε, ανταλλάζουμε ανησυχίες, σκέψεις, εμπειρίες και πρακτικές, με κοινό παρονομαστή την αντι-ιμπεριαλιστική μας δράση και την οικοδόμηση ενός ειρηνικού κόσμου. Την ίδια ώρα, ο επισκέπτης του φεστιβάλ έχει την ευκαιρία να γνωρίσει τις αντιπροσωπείες των ξένων οργανώσεων, να ακούσει για τη δική τους πάλη και δράση, να γίνει κοινωνός των αγώνων και των αγωνιών ξένων μαχόμενων λαών. Εν κατακλείδι, η Διεθνούπολη συνιστά τη σύνοψη της διεθνιστικής αντίληψης και δράσης της ΕΔΟΝ. Δηλαδή, της αντίληψης ότι τα συμφέροντα και οι ταξικοί εχθροί των εργαζομένων διεθνώς, παρά τις όποιες διαφοροποιήσεις, είναι κοινοί και ως εκ τούτου, οι αγώνες των διαφόρων προοδευτικών οργανώσεων δεν μπορούν να είναι αποσυνδεδεμένοι μεταξύ τους, η έμπρακτη αλληλεγγύη δεν μπορεί παρά να χαρακτηρίζει συνολικά τη δράση μας.

Στο 37ο Φεστιβάλ αποτελεί επίδιωξη για τη Διεθνούπολη να αναδειχθούν δύο κύριες θεματικές

Πρώτη εξ' αυτών είναι η καμπάνια που τρέχει εδώ και καιρό το ΑΚΕΛ ενάντια στο NATO και τις μεθοδεύσεις και βλέψεις της κυβέρνησης Χριστοδουλίδη για πρόσδεση της πατρίδας μας στο αιματοβαμμένο άρμα του. Η δολοφονική μηχανή του NATO έχει αφήσει ανεξίτηλες πληγές στο σώμα της πατρίδας μας, εφόσον το δίδυμο έγκλημα εις βάρος της Κύπρου, ως είναι πάσης γνωστόν, σχεδιάστηκε στα δικά του στρατηγία και αυτά της CIA. Όπως και στην Κύπρο, έτσι και σε δεκάδες άλλες γωνίες του πλανήτη, το NATO έσπειρε τον όλεθρο και την καταστροφή προς εξυπηρέτηση των συμφερόντων του δυτικού ιμπεριαλισμού. Ως εκ τούτου, στέλνουμε ηχηρό το μήνυμα: «Ούτε η Κύπρος στο NATO, ούτε το NATO στην Κύπρο» και αξιώνουμε συνολικά τη διάλυση του ιμπεριαλιστικού αυτού οργανισμού.

Η δεύτερη κύρια θεματική, δεν θα μπορούσε να αφορά κάτι άλλο, πέραν από τον αγωνιζόμενο λαό της Παλαιστίνης και την αλληλεγγύη προς αυτόν. Η βαρβαρότητα του Ισραήλ εις βάρος των Παλαιστινίων ξεσήκωσε ένα άνευ προηγουμένου κύμα διεθνιστικής αλληλεγγύης. Την ώρα που οι αστικές κυβερνήσεις έτρεξαν να ξεπλύνουν τα εγκλήματα της κυβέρνησης Νετανιάχου, οι δρόμοι, οι πλατείες και τα πανεπιστήμια ανά το παγκόσμιο βάφτηκαν με τα χρώματα της παλαιστινιακής σημαίας. Οι λαοί διεθνώς βροντοφωνάζουν για λευτεριά στην Παλαιστίνη, αναγκάζοντας ουσιαστικά σειρά κυβερνήσεων να

αναγνωρίσουν - ως ένα βαθμό - τις αγριότητες που διαπράττει το κράτος-δολοφόνος του Ισραήλ. Έτσι κι εμείς, εδώ στην Κύπρο, αναπτύξαμε έντονη κινηματική δράση και παρέμβαση υποστήριξης και αλληλεγγύης προς τον παλαιστινιακό λαό, την ίδια ώρα που αποκαλύπτουμε τον συνένοχο ρόλο της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία φαίνεται όχι απλά να «ξεπλένει» συστηματικά αλλά και να στηρίζει τα εγκλήματα που διαπράττει το Ισραήλ. Έτσι, από τη γωνιά της Διεθνούπολης, με την περήφανη παλαιστινιακή σημαία να ανεμίζει ως σύγχρονο σύμβολο αντι-ιμπεριαλισμού, στέλνουμε το μήνυμα: From Cyprus to Palestine, occupation is the crime και ως εκ τούτου, δεν ζητούμε απλά τερματισμό της γενοκτονίας και διέλευση της ανθρωπιστικής βοήθειας προς τη Γάζα, αλλά τερματισμό της παράνομης ισραηλινής κατοχής ώστε να εξασκηθεί το δικαίωμα των ηρωικών Παλαιστινίων στην αυτοδιάθεση, μέσω της ίδρυσης ενός παλαιστινιακού κράτους.

Ταυτόχρονα, η Διεθνούπολη και συνολικά οι διεθνείς σχέσεις και αποστολές, αποτελούν παραδοσιακά για την ΕΔΟΝ μια πρώτη τάξεως ευκαιρία ανάδειξης της πατρίδας μας και διεθνοποίησης του κυπριακού προβλήματος και της πάλης του λαού μας για επανένωση και απελευθέρωση. Με κάθε τέτοια ευκαιρία, επιχειρούμε να εξηγήσουμε στους συναγωνιστές/τριες μας από το εξωτερικό την ιστορική πορεία του Κυπριακού, τις πολιτικές του πτυχές καθώς και να τους φέρουμε σε επαφή με αυτό, επί του εδάφους, με περιηγήσεις είτε στην Πράσινη Γραμμή είτε σε άλλους χώρους ειδικού συμβολισμού σχετικά με το Κυπριακό. Κυρίως όμως, επενδύουμε στο να αναδείξουμε το στόχο μας για απελευθέρωση και επανένωση, για λύση του προβλήματος στη βάση της Διζωνικής Δικιονοτικής Ομοσπονδίας, ως αυτή περιγράφεται από τα ψηφίσματα του ΟΗΕ. Για μια Κύπρο λεύτερη και ομόσπονδη, ένα κράτος, με μια κυριαρχία και μια ιθαγένεια, όπου ο κυρίαρχος λαός, Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι μαζί, ενωμένοι και απαλλαγμένοι από την κατοχή θα μπορούν να αγωνιστούν για ένα δικό τους μέλλον, σε μια πατρίδα ειρηνική, λεύτερη, σοσιαλιστική.

Διεθνές σεμινάριο

Διαχρονικά, στο πλαίσιο της Διεθνούπολης, διοργανώνεται σεμινάριο για τις διεθνείς αντιπροσωπείες. Φέτος το σεμινάριο θα φέρει τον τίτλο: «Η ιμπεριαλιστική επιθετικότητα και ανταγωνισμοί στην εποχή των προσπαθειών διατήρησης της αμερικανικής υπεροχής. Το κόστος για τους λαούς και ο ρόλος του διεθνούς αντιιμπεριαλιστικού κινήματος».

Ο σκοπός του σεμιναρίου είναι τριπλός:

Πρώτο, να πραγματευτεί τη νέα παγκόσμια πραγματικότητα, όπως αυτή διαμορφώνεται, με το πέρασμα από την παντοκρατορία των ΗΠΑ, σε νέες διεργασίες και συνθήκες στο παγκόσμιο σκηνικό. Τα τελευταία χρόνια, η διαμόρφωση νέων διεθνών συμμαχιών, καθώς και η ανάδειξη νέων ισχυρών «παικτών» στη διεθνή σκηνή, όπως η Ρωσία, η Κίνα και η Ινδία, αποτελούν τις πρακτικές επιδίωξης του τέλους της αμερικανικής μονοκρατορίας, όπως αυτή διαμορφώθηκε με την κατάρρευση της κοινότητας των σοσιαλιστικών κρατών και συνολικά, του οράματος του 'Pax Americana.' Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, βλέπουμε από τη μια την αυξανόμενη επιθετικότητα των ΗΠΑ και των συμμάχων τους και από την άλλη, την ένταση των συγκρούσεων - πολεμικών και όχι μόνο - ανάμεσα στα διάφορα στρατόπεδα, κράτη και συμφέροντα.

Δεύτερο, να διερευνήσει και να συζητήσει τις επιπτώσεις των «τεκτονικών

αυτών αλλαγών για τους λαούς ανά το παγκόσμιο. Να εξετάσει πως η όξυνση των ανταγωνισμών επηρεάζει σε όλα τα επίπεδα τόσο τα αδύναμα κράτη, τους λαούς που ακόμα αγωνίζονται για αυτοδιάθεση και λευτεριά, αλλά και τις κοινωνίες των μεγάλων ιμπεριαλιστικών κρατών. Η καλή γνώση της διεθνούς συνθήκης και των επιπτώσεων της είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επαναστατική πάλη και οργάνωση του παγκόσμιου αντι-ιμπεριαλιστικού κινήματος.

Τρίτο, να εισέλθει στο πεδίο της αντιιμπεριαλιστικής πρακτικής, όσον αφορά τον ρόλο που το παγκόσμιο αντιιμπεριαλιστικό κίνημα και οι οργανώσεις που το απαρτίζουν καλούνται να διαδραματίσουν τόσο σε διεθνές επίπεδο, όσο και σε κάθε χώρα διακριτά. Να μοιραστούν εμπειρίες, απόψεις, καλές και κακές πρακτικές, τακτικές και στρατηγικούς στόχους που θα αποβλέπουν στην ενίσχυση της σκέψης και της πράξης των οργανώσεων μας, έχοντας πάντα διαλεκτική προσέγγιση ως προς τις σοβαρές ειδοποιούς διαφορές κάθε χώρας και οργάνωσης, αλλά και πλήρη σεβασμό στην αυτοτέλεια κάθε προοδευτικής, αριστερής και αντιιμπεριαλιστικής αδελφής μας οργάνωσης.

Αντί επιλόγου

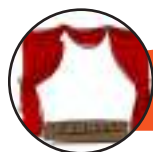
Στο πλαίσιο του Παγκύπριου Φεστιβάλ της ΕΔΟΝ, ξεπροβάλλει μια πρώτη τάξεως ευκαιρία για σύσφιξη των σχέσεων ανάμεσα σε προοδευτικές οργανώσεις νεολαίας από όλο τον κόσμο και συνάμα, ευκαιρία για τους επισκέπτες του φεστιβάλ να έρθουν σε τριβή με το παγκόσμιο αντιιμπεριαλιστικό κίνημα. Την ίδια ώρα, μέσα από το συνολικό πρόγραμμα της Διεθνούπολης, αποσκοπούμε να βγούμε πιο δυνατοί, με νέα σκέψη και γνώση αλλά και να διεθνοποιήσουμε το Κυπριακό στις οργανώσεις που θα μας τιμήσουν με την παρουσία τους.

Η Διεθνούπολη αποτελεί εκείνη τη φωτεινή χαραμάδα διεθνισμού που τόσο έχει ανάγκη η γενιά μας και οι λαοί, μέσα στο έρεβος των πολέμων και του ιμπεριαλισμού. Αποτελεί μια ακόμα σύνοψη των ιδανικών του προλεταριακού διεθνισμού, της ταξικής διεθνιστικής αλληλεγγύης και της αντιιμπεριαλιστικής πάλης.

Διότι, όσο κι αν κάποιοι προσπαθούν να πείσουν ότι η ρήση του Μαρξ, «εργάτες όλων των χωρών ενωθείτε», είναι κλισιέ ή παρωχημένη, εμείς γνωρίζουμε πολύ καλά πως αποτελεί το πιο σύγχρονο, αναγκαίο και επίκαιρο σύνθημα, το οποίο θα δίδει πάντοτε το βηματισμό της πολιτικής και αντιιμπεριαλιστικής μας δράσης.

• Παναγιώτης Γεωργίου
Μέλος Γραφείου Διεθνών Σχέσεων Κ.Σ.

Στη σκηνή

Z-H-Θ, Ο ΞΕΝΟΣ

Μια επιστροφή στις πηγές: Επίσκεψη σε τρεις ραψωδίες της Οδύσσειας

Μια συμπαραγωγή του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος και του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου. Μετά τη "ΝΕΚΥΙΑ" με το ιαπωνικό θέατρο NO το 2015 και τους "Ικνευτές" του Σοφοκλή το 2021, παραστάσεις που θα μας μείνουν αξέχαστες, ο Μιχαήλ Μαρμαρινός επανέρχεται στο Αρχαίο Θέατρο Επιδαύρου με μια ακόμα αναπάντεχη δραματουργική πρόταση καθοδηγώντας μια επιστροφή στις πηγές. Μια επίσκεψη σε τρεις ραψωδίες του έπους που αποκαλύπτει πώς αυτό το ατελείωτο μυστήριο της προφορικής Αφήγησης (το βαθύ μυστήριο του θεάτρου) έχει τη δυνατότητα να μας εξακοντίζει συναρπαστικά «εκεί που η ιστορία ακόμα συμβαίνει».

Τα πρόσθετα αποσπάσματα από την Ιλιάδα στη δραματουργία της παράστασης είναι σε μετάφραση Δ.Ν. Μαρωνίτη, Άγρα, 2012.

Παραστάσεις:

Αμφιθέατρο Μακάριος Γ', Σχολής Τυφλών, 18 και 19 Ιουλίου 2025
Αρχαίο Θέατρο Κουρίου, 25 και 26 Ιουλίου 2025

Εισιτήρια: €20 κανονικό / €10 εισιτήριο

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ

Μετά από έναν απολύτως επιτυχημένο κύκλο παραστάσεων στην Αθήνα τον Οκτώβριο του 2024, η Ανδρομάχη, η καθηλωτική σκηνοθετική πρόταση του Ρηγίνου Ρηγίνου, ταξιδεύει στην Κύπρο – γενέτειρα του σκηνοθέτη – για δύο μόνο παραστάσεις στη Λευκωσία.

Πώς θα ένιωθες να γίνεις για ένα βράδυ κομμάτι της αναβίωσης ενός από τους πιο συγκλονιστικούς ελληνικούς μύθους;

Η Ανδρομάχη, η πριγκίπισσα της Τροίας και χήρα του Έκτορα, φτάνει στην Ελλάδα μετά την καταστροφή του Τρωικού Πολέμου. Ως αιχμάλωτη και ερωμένη του Πύρρου, γιου του Αχιλλέα, περνά από μια επώδυνη πορεία μέχρι να βρει καταφύγιο στην Ήπειρο. Εκεί, αντιμέτωπη με τη λήθη, αγωνίζεται να επαναπροσδιορίσει την ταυτότητά της. Μέσα από έναν σύγχρονο μονόλογο συνειδητοποίησης, η Ανδρομάχη ενσαρκώνει τη γυναίκα επιζήσασσα που αρνείται να ξεχάσει. Η παράσταση εξερευνά θέματα όπως η προσφυγιά, η απώλεια, η αναζήτηση νέας ταυτότητας και ο αγώνας ενάντια στη λήθη, μεταφέροντας τους σπαραγμούς της ψυχής της ηρωίδας μέσα από τη δύναμη της τέχνης.

Παραστάσεις:

Δημοτικό Θέατρο Μελίνα Μερκούρη, Λευκωσία, 11 και 12 Ιουλίου 2025, 21:00

Εισιτήρια: €20 κανονικό / €25 διακεκριμένο / €15 ΑΜΕΑ και συνοδοί

ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ 2025

Τέσσερις παραγωγές, με σύγχρονη προσέγγιση στο αρχαίο ελληνικό δράμα, συνθέτουν τη φετινή 28η διοργάνωση του «Διεθνούς Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος».

- ΒΑΚΧΕΣ του Ευριπίδη - Associazione Culturale Dide - Amenanos Festival, Ιταλία, σε σκηνοθεσία Daniele Salvo.
- ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ του Σοφοκλή – Μέθεξιν Θεατρικές Παραγωγές, Ελλάδα, σε σκηνοθεσία Γιώργου Κιμούλη.
- ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ του Ευριπίδη – Θεατρική Στέγη Κύπρου και Anyhow Theatre Ensemble, Κύπρος, σε σκηνοθεσία Ονησίφορου Ονησιφόρου.
- ΗΛΕΚΤΡΑ του Σοφοκλή - Θέατρο Πορεία, Ελλάδα, σε σκηνοθεσία Δημήτρη Τάρλου.

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ'

- ΒΑΚΧΕΣ του Ευριπίδη, Τετάρτη 09/07/2025
- ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ του Ευριπίδη, Τρίτη 29/07/2025

ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΥΡΙΟΥ

- ΒΑΚΧΕΣ του Ευριπίδη, Σάββατο 12/07/2025
- ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ του Σοφοκλή, Παρασκευή 18/07/2025 και Σάββατο 19/07/2025
- ΗΛΕΚΤΡΑ του Σοφοκλή, Παρασκευή 01/08/2025 και Σάββατο 02/08/2025

ΑΡΧΑΙΟ ΩΔΕΙΟ ΠΑΦΟΥ

• ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ του Ευριπίδη, Πέμπτη 24/07/2025 και Παρασκευή 25/07/2025

Έναρξη παραστάσεων: 21:00 – Προσέλευση: 20:00

Εισιτήρια: €15 κανονικό / €10 μειωμένο / €50 ενιαίο (ανά άτομο για παρακολούθηση τεσσάρων παραστάσεων).

Μουσική

ΜΙΛΤΟΣ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ - 30 ΧΡΟΝΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Φέτος ο Μίλτος κλείνει τριάντα χρόνια προσωπικής δισκογραφίας και τα γιορτάζει μαζί μας. Χρόνια πλούσια, γεμάτα σημαντικές συνεργασίες, αξέχαστες γνωριμίες που εξελίχθηκαν σε φιλικές ζωής, άπειρες ζωντανές εμφανίσεις, βιβλία, μουσική για θέατρο αλλά κυρίως τραγούδια. Τριάντα χρόνια τραγούδια λοιπόν με τον Μίλτο και κυρίως όσους αγάπησαν αυτά τα τραγούδια, συντρόφευσαν τις στιγμές τους και έγιναν δικά τους!

Ο Μίλτος, παρέα, με αγαπημένους συνοδοιπόρους, θα μας τραγουδήσει τραγούδια σταθμούς, θα μας αφηγηθεί άγνωστες ιστορίες και θα μας ταξιδέψει σε αυτά τα 30 υπέροχα χρόνια.

Μεσαιωνικό Κάστρο Πάφου, 11 Ιουλίου 2025, 21:00

Εισιτήρια:

ΖΩΝΗ Α: €35
ΖΩΝΗ Β: €30
ΖΩΝΗ Γ: €20

ΓΙΑ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Δύο σπουδαίοι, αγαπημένοι ερμηνευτές, Ο Παντελής Θαλασσινός και η Ρίτα Αντωνοπούλου σε μια μουσική αναδρομή στα τραγούδια σημαντικών δημιουργών που έφυγαν.

Από τον Βαμβακάρη στον Ζαμπέτα, από τον Σουγιούλ στον Κηλαδηδώνη και από τον Θεοδωράκη στον Μικρούτσικο, αναπολούμε τις μεγάλες στιγμές του ελληνικού τραγουδιού. Τους συνοδεύει μια μεστή επταμελής ορχήστρα, σε ενορχηστρώσεις του Άδμπτου Πιτσιλίδη.

Αρχαιολογικός Χώρος Κιτίου, 18 Ιουλίου, 21:00

Εισιτήρια:

€15

ΠΑΝΤΑ ΓΕΛΑΣΤΟΙ - ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΗΤΡΟΠΑΝΟ (φώτο 6)

Μια βραδιά με τους «ΠΑΝΤΑ ΓΕΛΑΣΤΟΙ» για ένα αφιέρωμα στον Δημήτρη Μητροπάνο, στο Θεατράκι Κοινοτικού Πάρκου Λυμπίων, στις 18 Ιουλίου.

Εισιτήρια:

Τραπέζι - Προπώληση €15
Αρένα - Προπώληση €10
Κερκίδα - Προπώληση €15

Οι πόρτες ανοίγουν στις 20:00 • Ώρα έναρξης στις 21:00

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιτέλους το αποκαλεί αυτό που είναι: Γενοκτονία

Η πιο σκληρή γλώσσα μέχρι σήμερα: Η Αριστερά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατάφερε να βάλει στην ημερήσια διάταξη της ολομέλειας μια συζήτηση με θέμα «Σταματώντας τη Γενοκτονία στη Γάζα: ώρα για κυρώσεις από την ΕΕ».

Σε μια πρώτη περίπτωση για οποιοδήποτε από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα στους 20 μήνες από την έναρξη της επίθεσης στη Γάζα, το Κοινοβούλιο την επόμενη εβδομάδα θα χρησιμοποιήσει επιτέλους τη σωστή ορολογία για να περιγράψει τι συμβαίνει στη Γάζα - τη γενοκτονία.

Μετά από πολλαπλές προσπάθειες να μπει η γενοκτονία στην ημερήσια διάταξη τους τελευταίους 16 μήνες από τότε που το Διεθνές Δικαστήριο διέταξε για πρώτη φορά το Ισραήλ να αποτρέψει γενοκτονικές πράξεις στη Γάζα, η Αριστερά κατάφερε να εξασφαλίσει μια θεματική συζήτηση την Τετάρτη, στην Ολομέλεια της επόμενης εβδομάδας (σημ. 18 Ιουνίου 2025) με θέμα «Σταματώντας τη Γενοκτονία στη Γάζα: ώρα για κυρώσεις από την ΕΕ». Αυτή είναι η πρώτη φορά που οποιοδήποτε ευρωπαϊκό θεσμικό όργανο χρησιμοποιεί αυτήν την ορολογία για την κατάσταση που επιβάλλεται στους Παλαιστίνιους στη Γάζα από την ισραηλινή κυβέρνηση. Αυτό συμβαίνει επίσης καθώς το καθεστώς Νετανιάχου συνεχίζει να εμποδίζει την είσοδο βοήθειας στη Γάζα, να συλλαμβάνει εργαζόμενους στον Στόλο της Ελευθερίας και να ανοίγει πυρ εναντίον Παλαιστινίων που αναζητούν τροφή και νερό.

Η συμπρόεδρος της Αριστεράς Manon Aubry (La France Insoumise, Γαλλία) δήλωσε: «Ενώ εκατομμύρια άνθρωποι αντιμετωπίζουν λιμό και χιλιάδες παιδιά έχουν ήδη πεθάνει, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αγνοεί τη γενοκτονία στη Γάζα και συνεχίζει τις συνήθεις συναλλαγές της με το Ισραήλ μέσω της συμφωνίας σύνδεσής της. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, από την πλευρά του, δεν κατάφερε καν να απαιτήσει την απελευθέρωση της συναδέλφου μου Rima Hassan, η οποία

φυλακίστηκε από το Ισραήλ επειδή προσπάθησε να παραδώσει ανθρωπιστική βοήθεια στους Παλαιστίνιους ως μέρος του Στόλου της Ελευθερίας.

Η Αριστερά θα συνεχίσει ακούραστα να καταγγέλλει αυτή τη γενοκτονία και να απαιτεί κυρώσεις κατά του Ισραήλ. Η ιστορία θα θυμάται».

Ο χαρακτηρισμός της κατάστασης στη Γάζα ως γενοκτονία βάσει της Σύμβασης για τη Γενοκτονία του 1948 υποστηρίζεται, μεταξύ άλλων, από τη Διεθνή Αμνηστία, το Human Rights Watch, το Ευρωπαϊκό Κέντρο για τα Συνταγματικά και Ανθρώπινα Δικαιώματα, την Ειδική Επιτροπή του ΟΗΕ για τις ισραηλινές πρακτικές στα κατεχόμενα εδάφη, το Παλαιστινιακό Κέντρο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, καθώς και από αμέτρητους νομικούς υπερασπιστές και ακαδημαϊκούς εμπειρογνώμονες σε μελέτες γενοκτονίας.

Το Ισραήλ αγνόησε τα προσωρινά μέτρα που του επέβαλε το Διεθνές Δικαστήριο για την πρόληψη πράξεων γενοκτονίας. Εν τω μεταξύ, ο πρωθυπουργός του Ισραήλ, Μπενιαμίν Νετανιάχου, παραμένει ελεύθερος παρά το ένταλμα σύλληψής του από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ) με κατηγορίες για εγκλήματα πολέμου και εκούσια λιμοκτονία του λαού της Γάζας.

Ο Χρυσός Καφές της Κύπρου

 /KAFESLAIKOU

 #pantakaipantou

Distributed by

 laiko cosmos
trading
a world of brews